

1. KNIHA
KRÁLOVSKÁ

ŠALOMOUN

Boj o trůn

Král David byl už stařec pokročilého věku. Nemohl se zahřát, ani když ho přikrývali pláští. Jeho dvořané mu navrhli: „Když dovolíš, necháme pro pana krále vyhledat nějakou mladou pannu, aby byla králi k službám a pečovala o něj. Bude léhat ve tvé náruči, aby se pan král zahřál.“ A tak po všech izraelských končinách hledali nejkrásnější dívku, až našli Šunemitku Abišag a přivedli ji ke králi. Byla to překrásná dívka. Obsluhovala krále, pečovala o něj, ale král s ní nic neměl.^a

Tehdy se začal pozvedat Chagitin syn Adoniáš. „Kralovat budu já,“ prohlašoval. Opatřil si vozy a jízdu a běhalo před ním padesát mužů. Jeho otec jej ale nikdy nepokáral, neptal se: „Co to provádíš?“ Adoniáš se narodil hned po Abšalomovi a byl velmi krásný podobně jako on.^b Domlouval se s Joábem, synem Ceruji, a s knězem Abiatarem. Ti Adoniáše podporovali. Kněz Cádok, Jojadův syn Benaiáš, prorok Nátan stejně jako Šimej, Rei a Davidovi přední bojovníci však za Adoniášem nestáli. Adoniáš odešel obětovat ovce, býky a vykrmená telata ke kameni Zochelet nedaleko pramene En-rogel a sezval tam všechny své bratry, královské syny, i všechny královské dvořany z kmene Juda. Proroka Nátana, Benaiáše, přední bojovníky, ba ani svého bratra Šalomouna ale nepozval.

Nátan tehdy promluvil s Šalomounovou matkou Batšebou: „Už jsi to slyšela? Chagitin syn Adoniáš kraluje, a náš pán David o tom ani neví! Pojd' tedy, poradím ti, jak zachráníš život sobě i svému synu Šalomounovi. Jdi hned ke králi Davidovi a řekni: ‚Můj pane králi, nepřisahal jsi své služebnici: ›Po mně bude kralovat tvůj syn Šalomoun; na můj trůn usedne on‹? Jak to, že tedy kraluje Adoniáš?‘ Zatímco budeš mluvit s králem, přijdu tam za tebou a tvá slova potvrdím.“

Batšeba tedy vešla ke králi do ložnice. Král už byl velmi starý a pečovala o něj Šunemitka Abišag. Batšeba padla na kolena a poklonila se králi. „Co si přeješ?“ zeptal se. „Pane můj,“ odpověděla mu, „ty jsi své služebnici přísahal při Hospodinu, svém Bohu: ‚Po mně bude králem tvůj syn Šalomoun. Na můj trůn usedne on.‘ A hle, teď kraluje

19 Adoniáš, a ty, můj pane králi, o tom ani nevíš. Obětoval ovce, vykrmená
telata a množství skotu a sezval tam všechny královské syny i kněze
20 Abiataru a velitele vojska Joába, ale tvého služebníka Šalomouna ne-
21 oznámil. Oči celého Izraele teď vzhlíží k tobě, můj pane králi, abys jim
pán a král ulehne ke svým otcům, já i můj syn Šalomoun dopadneme
jako zločinci.“

22,23 Ještě hovořila s králem, když vtom přišel prorok Nátan. „Je zde pro-
rok Nátan,“ ohlásili králi. Když Nátan předstoupil před krále, poklonil
24 se mu tváří k zemi a pravil: „Můj pane králi, řekl jsi snad: ‚Po mně bude
25 kralovat Adoniáš; na můj trůn usedne on? Dnes totiž odešel obětovat
skot, vykrmená telata a množství ovcí a sezval všechny královské syny
i vojenské velitele a také kněze Abiataru. Ti s ním hodují, pijí a volají: ‚Ať
26 žije král Adoniáš!‘ Mě, tvého služebníka, ani kněze Cádoka, ani Benai-
áše, syna Jojadova, ba ani tvého služebníka Šalomouna ale nepozval.
27 Je to snad nařízení od mého pána, krále? Můj pán a král nesdělil svému
služebníkovi, kdo usedne na trůn po něm.“

Šalomoun králem

28 „Zavolejte mi Batšebu,“ odpověděl král David. Přišla tedy ke králi
29 a postavila se před ním. „Jako že je živ Hospodin, který vykoupil můj ži-
30 vot z každého soužení,“ přísahal král, „dnes ti splním, co jsem přísahal
při Hospodinu, Bohu Izraele: Po mně bude králem tvůj syn Šalomoun;
31 po mně na můj trůn usedne on.“ Batšeba padla na kolena a poklonila
se králi tváří k zemi se slovy: „Můj pán, král David, ať žije navěky!“

32 Král David potom řekl: „Zavolejte mi kněze Cádoka, proroka Nátana
33 a Benaiáše, syna Jojadova.“ Když přišli ke králi, řekl jim: „Vezměte s sebou
34 služebníky svého pána, posadte mého syna Šalomouna na moji mulu
a dovezte ho k prameni Gíchon. Tam ať ho kněz Cádok a prorok Nátan
35 prohlásí za krále nad Izraelem. Potom trubte na beraní roh a volejte: ‚Ať
žije král Šalomoun!‘ Pak ho doprovodíte zpět. Až přijde, usedne na
36 můj trůn a bude kralovat místo mne. Jeho určuji za vůdce nad Izrae-
lem i Judou.“ Benaiáš, syn Jojadův, králi odpověděl: „Amen. Tak pravil
37 Hospodin, Bůh mého pána a krále. Jako býval Hospodin s panem krá-
lem, tak ať je i s Šalomounem. Ať jeho trůn zvelebí ještě více než trůn
mého pána, krále Davida!“

Kněz Cádok, prorok Nátan a Benaiáš, syn Jojadův, se tedy vydali s gardou Krétanů a Plétanů na cestu. Šalomouna posadili na mulu krále Davida a odvedli ho ke Gíchonou. Kněz Cádok vzal z Hospodinova stánku roh s olejem a pomazal Šalomouna. Pak zatroubili na beraní roh a všichni přítomní zvolali: „Ať žije král Šalomoun!“ Celý ten zástup ho pak doprovázel zpět, pískali na píšťaly a radovali se tak nadšeně, až se tím hlukem otřásala země.

Zaslechl to Adoniáš i všichni jeho hosté. Právě, když končili hostinu, Joáb uslyšel zvuk beraního rohu. „Co je to ve městě za hluk?“ ptal se. Ještě to ani nedořekl, když vtom přišel Jonatan, syn kněze Abiataru. Adoniáš ho vyzval: „Pojď blíž. Jsi ctihodný muž, jistě neseš dobré zprávy.“ – „Nenesu,“ odpověděl mu Jonatan. „Náš pán, král David ustanovil za krále Šalomouna. Poslal s ním kněze Cádoka, proroka Nátana a Benaiáše, syna Jojadova s gardou Krétanů a Plétanů. Posadili ho na královu mulu a kněz Cádok s prorokem Nátanem ho u Gíchonou pomazali za krále. Vraceli se odtamtud s veselím a celé město teď oslavuje. To byl ten hluk, který jste slyšeli. Šalomoun usedl na královský trůn. Královi dvořané přišli našemu panu králi Davidovi blahopřát. Říkali: ‚Kéž tvůj Bůh zvelebí Šalomounovo jméno ještě více než tvé a kéž jeho trůn pozvedne ještě více než tvůj.‘ Nato se král na loži poklonil a řekl: ‚Požehnáň buď Hospodin, Bůh Izraele, který dnes před mýma očima dosadil následníka na můj trůn.‘“

Mezi Adoniášovými hosty zavládlo zděšení. Všichni přítomní se zvedli a rozprchli se každý svou cestou. Adoniáš vstal a ze strachu před Šalomounem se běžel chytit rohů oltáře. Šalomounovi bylo oznámeno: „Hle, Adoniáš má z krále Šalomouna strach. Drží se rohů oltáře a říká: ‚Ať mi dnes král Šalomoun odpřisáhne, že svého služebníka nenechá popravit!‘“ Šalomoun prohlásil: „Je-li to ctihodný muž, nepadne mu z hlavy ani vlásek. Bude-li na něm shledáno něco zlého, zemře.“ S tím ho Šalomoun nechal odvést od oltáře. Adoniáš pak přišel a poklonil se králi Šalomounovi. „Jdi domů,“ řekl mu Šalomoun.

Davidova smrt

2 Když se přiblížil čas Davidovy smrti, přikázal svému synu Šalomounovi: „Já odcházím jako všechno pozemské, ty ale jednej statečně a mužně a zachovávej, co ti svěřil Hospodin, tvůj Bůh: Chod' po jeho

cestách, dodržuj jeho ustanovení, přikázání, pravidla i svědectví, jak je psáno v Zákoně Mojžíšově, aby se ti dařilo vše, co podnikneš, všude, kam se obrátíš.^a Potom Hospodin splní slovo, které mi dal: „Budou-li tví synové dbát na svou cestu a budou-li věrně, z celého srdce a ze vši duše žít přede mnou, pak na izraelském trůnu nikdy nebude chybět tvůj potomek.“^b

Víš také, co mi provedl Joáb, syn Ceruji – co provedl dvěma izraelským vojevůdčům – Abnerovi, synu Nerovu, a Amasovi, synu Jeterovu. Zavraždil je, prolil jejich krev jako ve válečné řeži, ačkoli byl mír. Prolitou krví potřísnil pás na svých bedrech i obuv na svých nohou. Zachovej se tedy podle své moudrosti, ale nenech jeho šediny v pokoji ulehnout do hrobu. Synům Barzilaje Gileádského ale prokaž přízeň – přijmi je mezi své spolustolovníky, neboť se ke mně zachovali jako přátelé, když jsem prchal před tvým bratrem Abšalomem. Hle, máš u sebe také Šimeiho, syna Gerova, Benjamínce z Bachurim. Tenkrát, když jsem šel do Machanajim, zlořečil mi hroznými kletbami. Potom mi vyšel vstříc k Jordánu a já jsem mu přísahal při Hospodinu, že ho nezabiji. Ty ho však neponech bez trestu. Však jsi moudrý a budeš vědět, jak s ním máš naložit, abys jeho šediny poslal do hrobu v krvi.“

Poté David ulehl ke svým předkům a byl pohřben ve Městě Davidově. David kraloval nad Izraelem celkem čtyřicet let. Sedm let kraloval v Hebronu a třiatřicet let kraloval v Jeruzalémě. Na trůn svého otce Davida usedl Šalomoun a vzal královskou vládu pevně do rukou.

Vláda pevné ruky

Za Šalomounovou matkou Batšebou přišel Adoniáš, syn Chagity. „Přicházíš v pokoji?“ otázala se ho. „Ano,“ odvětil. „Rád bych s tebou promluvil.“ „Mluv,“ vybídla ho. „Ty víš, že následnictví bylo na mně a celý Izrael očekával, že budu kralovat. To se však změnilo a království z Hospodinovy vůle připadlo mému bratrovi. Teď tedy mám k tobě jedinou prosbu, neodmítni mě.“ „Mluv,“ odpověděla. „Požádej prosím krále Šalomouna – tebe přece neodmítnu – ať mi dá za ženu Šunemitku Abišag.“ „Dobrá,“ odpověděla Batšeba, „promluvíme o tobě s králem.“

Potom se vydala za králem Šalomounem, aby mu řekla o Adoniášovi. Král vstal a vykročil jí vstříc, poklonil se jí a posadil se na trůn. Také své matce dal král přistavit trůn a ona zasedla po jeho pravici. „Poprosím

tě o jednu maličkost, neodmítني mě.“ Král odpověděl „Žádej, matko, neodmítnu tě.“ Tehdy řekla: „Mohl by tvůj bratr Adoniáš dostat za ženu Šunemitku Abišag?“ Na to král Šalomoun své matce odpověděl: „Proč žádáš pro Adoniáše Šunemitku Abišag? To už pro něj rovnou žádej království! Vždyť je to můj starší bratr a navíc má na své straně kněze Abiatar a Joába, syna Ceruji.“ Král Šalomoun tehdy přísahal při Hospodinu: „Ať mě Bůh potrestá a ještě mi přidá, jestli Adoniáš za ta slova nezaplatí životem! Jako že je živ Hospodin, který mě pevně usadil na trůnu mého otce Davida a který mi podle svého slova vybudoval dům – Adoniáš zemře ještě dnes!“ Král Šalomoun pak poslal Benaiáše, syna Jojadova, a ten ho popravil.

Kněze Abiatar král vykázal do Anatot. „Odejdi ke svým polím. Zasloužíš si smrt, ale dnes tě nenechám zemřít, protože jsi před mým otcem Davidem nosil truhlu Panovníka Hospodina a snášel jsi všechna strádání mého otce.“ Tak Šalomoun Abiatarovi odebral Hospodinovo kněžství, aby se naplnilo slovo, které Hospodin v Šílu promluvil o domu Elího.⁶

Zpráva o tom se donesla i k Joábovi, který se také přiklonil k Adoniášovi (ačkoli k Abšalomovi se předtím nepřidal). Joáb proto utekl k Hospodinovu stánku a chytil se rohů oltáře. Králi Šalomounovi bylo oznámeno, že Joáb utekl k Hospodinovu stánku a že je u oltáře. Šalomoun poslal Benaiáše, syna Jojadova, se slovy: „Jdi ho zabít.“ Když Benaiáš přišel k Hospodinovu stánku, řekl Joábovi: „Král nařizuje: Vyjdi ven!“ Ten však odpověděl: „Ne. Ať umřu tady.“ Benaiáš tedy vyřídil králi: „Joáb mi odpověděl tak a tak.“ Král na to prohlásil: „Udělej, jak řekl: zabij ho. Pak ho pohřbíš, a sejmeš ze mne i z domu mého otce krev, kterou Joáb bezdůvodně prolil. Hospodin obrátí jeho krev na jeho hlavu, neboť napadl dva muže spravedlivější a lepší, než je sám, a zavraždil je mečem. Můj otec David přece o vraždě izraelského vojevůdce Abnera, syna Nerova, ani o vraždě judského vojevůdce Amasy, syna Jeterova, nevěděl. To krveprolití provždy padne na hlavu Joába a jeho potomků. Na Davida a jeho símě, na jeho dům i jeho trůn ať ale přijde Hospodinův pokoj až navěky.“ Benaiáš, syn Jojadův, tedy šel a popravil ho. Potom byl pohřben ve svém domě na poušti. Král místo něj ustanovil vrchním velitelem Benaiáše, syna Jojadova, a místo Abiatar král ustanovil kněze Cádoka.

36 Potom král poslal pro Šimeiho a řekl mu: „Postav si dům v Jeruzalémě
37 a bydlí v něm. Nebudeš ale odtud nikam odcházet. Buď si jist, že v den,
38 kdy bys přece jen odešel a překročil potok Kidron, jistě zemřeš a tvá
krev padne na tvou hlavu.“ Šimei králi odpověděl: „Můj pán a král roz-
hodl dobře. Tvůj služebník udělá, jak jsi řekl.“ Šimei pak dlouho bydlel
v Jeruzalémě.

39 Po třech letech utekli dva Šimeiho otroci ke gatskému králi Achišovi,
40 synu Maaky. Šimei dostal zprávu: „Víš, že tví otroci jsou v Gatu?“ A tak
vstal, osedlal osla a vydal se do Gatu k Achišovi hledat své otroky. Když
41 odcházel z Gatu, vedl si otroky s sebou. Když se Šalomoun dozvěděl,
42 že Šimei odešel z Jeruzaléma do Gatu a zase se vrátil, dal si ho zavolat
a řekl mu: „Nezapřisahal jsem tě při Hospodinu? Neprohlásil jsem před
svědky: Buď si jist, že v den, kdy odejdeš a někam se vydáš, jistě zemřeš?
43 Ještě jsi mi na to řekl, že jsem dobře rozhodl. Proč jsi tedy nedodržel
44 Hospodinovu přísahu ani můj příkaz?“ Král tehdy Šimeimu řekl: „Sám
v srdci dobře víš, jak zle jsi mému otci Davidovi ublížil. Hospodin tvé
45 zlo obrátil na tvou hlavu. Král Šalomoun však bude požehnaný a trůn
46 Davidův bude před Hospodinem pevný navěky.“ Král pak přikázal Benai-
ášovi, synu Jojadovu, a ten šel a popravil ho.

A tak vzal Šalomoun královskou vládu pevně do rukou.

Dej mi moudrost!

1 **3** Šalomoun se spřiznil s faraonem, vládcem Egypta. Vzal si totiž fara-
2 onovu dceru a přivedl si ji do Města Davidova. Tam bydlela, než
dostavěl svůj dům a dům Hospodinův i hradby okolo Jeruzaléma. Lid
ovšem v té době obětoval na různých výsostech, neboť ještě nebyl
postaven dům jménu Hospodinovu.

3 Šalomoun miloval Hospodina, takže se řídil vším, co mu přikázal
4 jeho otec David, ačkoliv i on obětoval a páčil kadidlo na těch výsos-
tech. Král chodil obětovat do Gibeonu, kde byla nejvýznamnější vý-
sost. Na tamním oltáři Šalomoun obětoval na tisíc zápalných obětí.
5 Jednou v noci se Šalomounovi v Gibeonu zjevil Hospodin. Bůh mu ve
6 snu řekl: „Žádej mě o cokoli a dám ti to.“ Šalomoun odpověděl: „Prokázal
jsi mému otci Davidovi velikou přízeň, neboť žil před tebou věrně
a spravedlivě a s upřímným srdcem stál při tobě. Tuto velikou přízeň
jsi mu zachoval, když jsi dal, aby jeho syn seděl na jeho trůnu, jak tomu

dnes je. Hospodine Bože můj, ty jsi učinil svého služebníka králem po mém otci Davidovi. Já jsem však velmi mladý a nezkušený ve vedení. Tvůj služebník je přitom obklopen tvým vyvoleným lidem, lidem tak velikým, že jej nelze sepsat ani spočítat. Dej tedy svému služebníku chápavé srdce, aby dokázal soudit tvůj lid a rozlišovat dobro od zla. Kdo by jinak mohl soudit tento tvůj nesmírný lid?“

Hospodinu se líbilo, že Šalomoun žádal právě o toto. Bůh mu odpovéděl: „Protože jsi žádal právě o toto – nežádal jsi dlouhý život, nežádal jsi bohatství, nežádal jsi ani smrt svých nepřátel, ale žádal jsi rozum schopný soudu – proto udělám, co jsi řekl. Dám ti moudré a rozumné srdce, takže ti nebude rovného v minulosti ani v budoucnu. K tomu ti přidám i to, oč jsi nežádal: bohatství a slávu, takže ti po všechny tvé dny nebude mezi králi rovného. A budeš-li chodit po mých cestách a dbát na mé zákony a nařízení, jako to dělal tvůj otec David, dám ti dlouhý život.“

Šalomoun se pak probudil, a hle – byl to sen. Přišel tedy do Jeruzaléma a postavil se před Truhlu Panovníkovy smlouvy. Obětoval zápalné a pokojné oběti a všem svým dvořanům vystrojil hostinu.

Šalomounův soud

Jednou přišly ke králi dvě nevěstky a postavily se před ním. „Prosím, pane můj!“ promluvila jedna z nich. „Já a tahle žena bydlíme v jednom domě. A když jsme byly spolu doma, porodila jsem. Tři dny po mně pak porodila i ona. Byly jsme doma jen my dvě, kromě nás tam nebyl nikdo cizí. V noci ale syn téhle ženy umřel, protože ho zalehla. A tak ještě tu noc vstala a vzala mi mého syna, když tvá služebnice spala. Vzala si ho do náručí a toho svého mrtvého syna dala do náručí mně. Nad ránem vstanu, že svého syna nakojím – a on je mrtvý! Pak jsem se ale na něj podívala v ranním světle a vidím – to není můj syn; tohohle jsem neprodila!“ Ta druhá žena ale tvrdila: „Ne, ne! Ten živý syn je můj a ten mrtvý tvůj!“ „Ne, ne,“ bránila se ta první. „Ten mrtvý je tvůj, a ten živý můj!“ Tak se před králem hádaly.

Král je přerušil: „Jedna tvrdí: Ten živý syn je můj a ten mrtvý tvůj. Druhá tvrdí: Ne, ne, ten mrtvý je tvůj, a ten živý můj.“ Tehdy král rozkázal: „Přineste mi meč.“ Přinesli tedy králi meč. „Rozsekněte to živé dítě vedví,“ řekl král. „Polovinu dejte jedné a polovinu druhé.“ Žena,

27 které patřil ten živý syn, ale na králi zavolala: „Prosím, pane můj! Dejte
 jí to živé dítě! Jen ho nezapíjejte!“ Srdce se jí totiž sevřelo nad jejím
 28 synem. Ta druhá ale řekla: „Nebude moje ani tvoje. Sekejte!“ Král tehdy
 rozhodl: „Nezapíjejte ho! Dejte to živé dítě té první ženě – to je
 jeho matka.“ Když se v celém Izraeli doslechli o rozsudku, který král
 vynesl, jala je před králem bázeň. Viděli totiž, že má v sobě Boží moudrost,
 aby vynášel soud.

Šalomounovo bohatství a moudrost

1 **4** Tak tedy král Šalomoun kraloval nad celým Izraelem.

2 Toto jsou jeho hodnostáři:
 Azariáš, syn Cádokův, byl knězem;
 3 Elichoref a Achiáš, synové Šišovi, byli písaři;
 Jošafat, syn Achiludův, byl kancléřem;
 4 Benaiáš, syn Jojadův, byl velitelem vojska;
 Cádok a Abiatar byli kněžími;
 5 Azariáš, syn Nátanův, byl vrchním správcem;
 kněz Zábud, syn Nátanův, byl královým důvěrníkem;
 6 Achišar měl na starosti palác;
 Adoniram, syn Abdův, velel nuceným pracím.

7 Šalomoun měl nad celým Izraelem dvanáct správců, kteří zásobovali
 krále a jeho palác. Každý měsíc v roce se o zásobování staral jeden z nich.

8 Toto jsou jejich jména:

Ben-hur spravoval pohoří Efraim;
 9 Ben-deker spravoval Makac, Šaalbim, Bet-šemeš, Elon a Bet-chanan;
 10 Ben-chesed spravoval Arubot, což zahrnovalo Socho a kraj Chefer;
 11 Ben-abinadab (který měl za ženu Šalomounovu dceru Táfat) spravoval
 celý Náfot-dor;
 12 Baana, syn Achiludův, spravoval Taanach, Megido a celý Bet-šean
 u Caretánu pod Jizreelem a od Bet-šeanu po Abel-mecholu a až
 za Jokmeam;
 13 Ben-geber spravoval Rámot-gileád, což zahrnovalo vesnice Manasesova
 syna Jaira v Gileádu a argobský kraj v Bášanu – šedesát
 velkých hrazených měst s bronzovými závorami;
 14 Achinadab, syn Idův, spravoval Machanajim;

1. KRÁLOVSKÁ 4

Achimaac (který měl za ženu Šalomounovu dceru Basemat) spravoval kraj Neftalí;	15
Baana, syn Chušaje, spravoval kraj Ašer a Alot;	16
Jošafat, syn Paruachův, spravoval kraj Isachar;	17
Šimej, syn Elův, spravoval kraj Benjamín;	18
Geber, syn Uriho, spravoval zemi Gileád, zemi emorejského krále Sichona a básanského krále Oga;	19
celou zemi pak spravoval jeden místodržící.	

Judy a Izraele bylo takové množství, jako je písku v moři. Jedli, pili a veselili se, neboť Šalomoun vládl nade všemi královstvími od řeky Eufrat po filistinskou zem až k hranici s Egyptem. Ti všichni Šalomounovi přinášeli dary a sloužili mu po celý jeho život.

Denní dávka potravin pro Šalomounův dvůr představovala:

30 korů hladké mouky,	
60 korů hrubé mouky, ^a	
10 kusů krmného dobytka,	23
20 kusů dobytka z pastvin,	
100 kusů bravu	

a mimo to jelení, gazelí a srnčí maso a tu nejlepší drůbež.

Panoval totiž nad celým územím a nad všemi králi na západ od Eufratu od Tifsachu po Gazu, a se všemi okolními zeměmi žil v míru. Po celý Šalomounův život žil Juda a Izrael od Danu až po Beer-šebu v bezpečí, každý pod svou révou a pod svým fíkovníkem.

Šalomoun měl také 4 000 stájí pro koně ke svým vozům a 12 000 jezdců. Správcové se střídali po měsíci v zásobování krále Šalomouna i všech, kdo byli pozváni k jeho stolu, a starali se o to, aby nic nechybělo. Každý ve svém pořadí také dodávali ječmen a slámu pro tažné a jezdecké koně, kdekoli byli rozmístěni.

Bůh obdařil Šalomouna nesmírnou moudrostí a důvtipem a dal mu tolik rozumu, jako je písku na břehu moře. Šalomounova moudrost přesáhla moudrost všech synů Východu i veškerou moudrost Egypta. Moudrostí předčil všechny lidi včetně Étana Ezrachejského a takové mudrce jako Heman, Kalkol a Darda. Jeho jméno proslulo po všech okolních národech. Složil tři tisíce přísloví a jeho písní bylo tisíc a pět.

33 Hovořil o rostlinách
 od cedru v libanonském pohoří
 po yzop u zdi nádvoří.
 Hovořil o zvěři a ptácích,
 o rybách a také o broucích.

34 Králové všech zemí slyšeli o jeho moudrosti, a tak přicházeli vyslanci
 ze všech národů, aby si poslechli Šalomounovu moudrost.

Spojenectví s Chíramem

1 **5** Také týrský král Chíram poslal své služebníky k Šalomounovi,
 jakmile uslyšel, že byl pomazán za krále po svém otci. Chíram byl
 2 totiž vždy Davidovým přítelem. Šalomoun pak Chíramovi poslal zprávu:

3 „Jak sám víš, můj otec David nemohl postavit dům jménu
 Hospodina, svého Boha. Musel bojovat s nepřáteli na všech
 4 stranách, dokud mu je Hospodin nepoložil pod nohy. Mně
 však Hospodin, můj Bůh, dal odpočinití ze všech stran.
 5 Nezbyl žádný protivník, žádná hrozba. Proto mám teď
 v úmyslu postavit dům jménu Hospodina, svého Boha, jak
 to Hospodin pověděl mému otci Davidovi: ‚Tvůj syn, jehož
 6 dosadím na tvůj trůn po tobě, ten postaví dům mému jmé-
 nu.‘“ Prosím, nech tedy pro mne v Libanonu kácet cedry. Moji
 služebníci budou pomáhat tvým a mzdu tvých služebníků ti
 uhradím, jak si řekneš. Jak sám víš, nikdo u nás neumí kácet
 stromy tak, jako Sidonci.“

7 Když Chíram uslyšel Šalomounova slova, byl velmi potěšen a pravil:
 „Buď dnes požehnán Hospodin, který dal Davidovi moudrého syna,
 8 aby vládl tomuto velikému lidu.“ Potom Chíram Šalomounovi poslal
 odpověď:

9 „Tvou zprávu jsem dostal. Postarám se o všechno cedrové
 i cypřišové dříví podle tvého přání. Mí služebníci je z Liba-
 nonu svezou až k moři, kde z něj nadělám vory a přepravím
 je, kam mi určíš. Tam je dám rozebrat a ty si je vyzvedneš.
 Jistě také vyhovíš mému přání a postaráš se o potravu mého
 domu.“

Tak tedy Chíram dodal Šalomounovi veškeré cedrové a cypřišové dřevo podle jeho přání. Šalomoun dal Chíramovi na oplátku 20 000 korů^b pšenice jako stravu pro jeho dům a 20 000 batů^c panenského oleje. To pak Šalomoun dával Chíramovi rok co rok. Hospodin dal Šalomounovi moudrost, jak mu slíbil. Mezi Chíramem a Šalomounem vládl mír a stali se spojenci.

Král Šalomoun zavedl v celém Izraeli nucené práce. Nasazených bylo celkem 30 000 a do Libanonu jich posílal 10 000 v měsíčních směnách; měsíc bývali v Libanonu, dva měsíce doma. Nuceným pracím velel Adoniram. Šalomoun měl v horách 70 000 nosičů a 80 000 lamačů kamene. Kromě toho Šalomoun ustanovil 3 300 dozorců, kteří veleli pracím a dohlíželi na dělníky. Král nechal navézt veliké ušlechtilé kameny, neboť chtěl, aby Dům měl základy z otesaných kvádrů. Šalomounovi kameníci je otesávali spolu s kameníky od Chírama a z Gebalu.

Tak tedy bylo připraveno dřevo i kameny ke stavbě Domu.

Boží dům

6 Čtyřstého osmdesátého roku po vyjití synů Izraele z Egypta, v měsíci ziv (což je druhý měsíc),^a čtvrtého roku své vlády nad Izraelem zahájil Šalomoun stavbu Hospodinova domu. Dům, který král Šalomoun postavil Hospodinu, byl 60 loktů dlouhý, 20 loktů široký a 30 loktů vysoký. Před chrámovou lodí bylo po celé šířce dvaceti loktů kryté sloupoví, které vystupovalo před Dům na deset loktů. Šalomoun nechal v Domě udělat také zužující se okénka s mřížovím. Podél vnější zdi Domu, která obepínala chrámovou loď i vnitřní svatostánek, vybudoval ochoz a v něm po celé jeho délce postavil pokojíky. Spodní ochoz byl široký 5 loktů, prostřední 6 loktů a horní 7 loktů. Podél obvodu vnější stěny Domu nechal postavit římsy, aby se ochoz nemusel kotvit v samotných zdech Domu.

Dům se stavěl z kamenů již opracovaných v lomu, takže se v Domě během stavby neozývalo kladivo, dláto, ani jiné železné nářadí.

Vstup do spodního ochozu byl z jižní strany Domu; po točitých schodech se stoupalo na prostřední ochoz a z něj pak na horní. Když Šalomoun dokončil stavbu Domu, zastřešil jej kazetovým stropem připevněným na cedrových trámech. Okolo celého domu postavil ochozy; každý byl 5 loktů vysoký a k Domu byl připojen cedrovými trámy.

11,12 Tehdy Šalomoun dostal slovo Hospodinovo: „Pokud jde o Dům,
který stavíš: Budeš-li dodržovat mé zákony, vykonávat mé úsudky
a věrně plnit mé příkazy, potvrdím ti slovo, které jsem dal tvému otci
13 Davidovi. Budu přebývat uprostřed synů Izraele a svůj lid Izrael nikdy
neopustím.“

14,15 Když Šalomoun dokončil stavbu Domu, obložil zdi Domu zevnitř
cedrovými deskami – od podlahy až ke stropu obložil vnitřek Domu
16 dřevem. Podlahu Domu pak vyložil cypřišovými deskami. Ve vzdálenosti
20 loktů od zadní strany Domu postavil od podlahy ke stěnám
přepážku z cedrových desek a postavil uvnitř Domu svatostánek pro
17 nejsvětější svatyni. Přední část Domu, totiž chrámová loď, tedy měřila
18 40 loktů. Na vnitřním cedrovém obložení Domu byla vyřezávaná pou-
pata a rozvité květy – vše bylo z cedru; kámen nebylo vidět. V nej-
19 vnitřnější části Domu Šalomoun zřídil svatostánek pro umístění Truhly
Hospodinovy smlouvy. Tento 20 loktů dlouhý, 20 loktů široký a 20 lok-
20 tů vysoký svatostánek pokryl ryzím zlatem, kterým pokryl také cedro-
vý oltář před ním. Šalomoun pokryl celý vnitřek Domu ryzím zlatem.
21 Také svatostánek pokryl zlatem a natáhl před ním zlaté řetězy. Celý
22 Dům byl tedy úplně pokryt zlatem a stejně tak byl zlatem pokryt i celý
oltář před svatostánkem.

23 Pro svatostánek zhotovil dva cheruby z olivového dřeva. Každý byl
24 10 loktů vysoký. Jedno i druhé cherubovo křídlo měřilo 5 loktů, a tak
25 bylo rozpětí jeho křídel celkem 10 loktů. Také druhý cherub měl roz-
pětí křídel 10 loktů. Oba cherubové měli stejný rozměr a stejný tvar.
26,27 Jeden i druhý cherub byl 10 loktů vysoký. Tyto cheruby umístil do
nejvnitřnější části Domu. Měli rozprostřená křídla, a tak se křídlo jed-
28 noho dotýkalo jedné stěny a křídlo druhého se dotýkalo druhé stěny,
zatímco uprostřed domu se jejich křídla dotýkala navzájem. I tyto
cheruby pokryl zlatem.

29 Na všech stěnách Domu nechal zevnitř i zvenčí kolem dokola vyře-
30 zat rytiny cherubů, palm a rozvitéch květů. Podlahu obou částí Domu
31 pokryl zlatem. Do vchodu svatostánku zavěsil dveře z olivového dřeva
32 na pětihranných zárubních. Obě dveřní křídla byla z olivového dřeva.
Na ně vyřezal rytiny cherubů, palm a rozvitéch květů a pokryl je zla-
33 tem. Zlato nanesl i na cheruby a palmy. Také pro vchod do chrámové
34 lodi zhotovil zárubně z olivového dřeva, ovšem čtverhranné. Obě dveřní
křídla byla z cypřišového dřeva. Jedno i druhé dveřní křídlo bylo dvoj-

dílné a otáčelo se v závěsech. Vyřezal na nich cheruby, palmy a rozvité květy a řezbu pokryl po celé ploše zlatem. 35

Kolem vnitřního nádvoří pak postavil zeď – po třech vrstvách tesaných kvádrů následovala vrstva cedrových trámů. 36

Základy Hospodinova Domu byly položeny čtvrtého roku v měsíci živ.^b Jedenáctého roku v měsíci bul (což je osmý měsíc)^c byl Dům dokončen se všemi podrobnostmi a podle všech plánů. Šalomoun jej stavěl sedm let. 37 38

Šalomounův palác

7 Svůj vlastní palác ovšem stavěl třináct let – tak dlouho mu trvalo dokončit celý palác. Vystavěl dům zvaný Libanonský les. Ten byl 100 loktů dlouhý, 50 loktů široký a 30 loktů vysoký, s cedrovými trámy na čtyřech řadách cedrových sloupů. Zastřešen byl cedrovým kazetovým stropem připevněným na trámech spočívajících na sloupech – pětáctyřicet trámů, patnáct v každé řadě. Dům měl tři řady okenic, takže leželo okno proti oknu, třikrát nad sebou. Všechny vchody i zárubně byly tvořeny čtverhrannými rámy; i zepředu bylo okno proti oknu, třikrát nad sebou. 1 2 3 4 5

Postavil také Sloupovou síň, 50 loktů dlouhou a 30 loktů širokou. Ta měla vepředu kryté sloupoví s balustrádou. Postavil také Trůnní sál, neboli Soudní síň, kde soudil; ta byla od podlahy ke stropu obložena cedrovým dřevem. Podobně byl postaven i dům, v němž bydlel; ten stál na zvláštním nádvoří za Síní. Podobně jako Síň postavil Šalomoun také dům pro faraonovu dceru, kterou si vzal za ženu. 6 7 8

To vše bylo ze samých ušlechtilých kamenů, na míru otesaných, pilami přičesaných zepředu i zezadu, od základů po střechu, zvenku až po Velkou dvoranu. Základy byly z velikých kvádrů ušlechtilého kamene měřících 8 i 10 loktů. Nad nimi byly na míru přitesané kusy ušlechtilého kamene a cedrové dřevo. Velká dvorana byla kolem dokola obklopena zdí ze třech řad tesaných kvádrů a jedné vrstvy cedrových trámů tak jako vnitřní nádvoří Domu Hospodinova a jako předsíň Domu. 9 10 11 12

Vybavení chrámu

Král Šalomoun poslal pro Churama z Týru. Byl to syn jedné vdovy z pokolení Neftalí a jeho otec byl týrský měditepec. Byl nadán moudrostí, 13,14

znalostí i dovedností k veškeré práci s mědí. Ten tedy přišel ke králi Šalomounovi a dal se do všeho svěřeného díla.

15 Vytvořil dvojici bronzových sloupů. Jeden sloup měřil 18 loktů na
16 výšku a 12 loktů po obvodu; stejně tak i ten druhý. Na vrch těch sloupů
17 odlil z bronzu dvě hlavice; každá z nich byla vysoká 5 loktů. Hlavice
18 na vrchu sloupů byly ozdobeny proplétaným mřížováním a věnci
19 z řetězů. Na jedné i druhé hlavici jich bylo po sedmi. Udělal sloupy tak,
20 že okolo mřížování pokrývajícího hlavici na vrchu sloupu byly dvě řady
21 granátových jablek. Totéž udělal i s druhou hlavicí. Hlavice na vrcholu
22 sloupů stojících v předsíni měly tvar lilíí o rozměru čtyř loktů. Na hla-
23 vicích obou sloupů byly nahoře pod vydutím k mřížování připevněny
24 řady granátových jablek. Těch bylo kolem obou hlavic dohromady dvě
25 stě. Sloupy postavil v chrámové předsíni. Jeden sloup vztyčil vpravo
26 a druhý vlevo a pojmenoval je Jachin, *Opora*, a Boáz, *Posila*. Vrchol sloupů
27 měl tvar lilie. Tak byla dokončena práce na sloupech.

28 Poté odlil kulatou nádrž zvanou Moře. Napříč od okraje k okraji
29 měřila 10 loktů, na výšku 5 loktů a po obvodu 30 loktů. Pod okrajem
30 lemovaly nádrž po celém obvodu dvě řady ozdobných poupat odlitých
31 zároveň s ní. Moře spočívalo na dvanácti býcích: tři byli obráceni k severu,
32 tři k západu, tři k jihu a tři k východu. Leželo na nich tak, že je všechny
33 zezadu přikrývalo. Bylo na dlaň silné a jeho okraje byly vytvarovány do
34 liliového květu jako okraj poháru. Mohlo pojmout 2 000 batů.^a

35 Dále vyrobil deset bronzových stojanů na umyvadla. Každý stojan
36 byl 4 lokte dlouhý, 4 lokte široký a 3 lokte vysoký. Byl proveden takto:
37 Sestával z postranic, které spojovaly rámy. Na postranicích mezi rámy
38 byly rytiny lvů, býků a cherubů a na rámech nad lvy a býky i pod nimi
39 byly zavěšeny věnce. Každý stojan měl čtyři bronzová kola na bronzo-
40 vých nápravách. Z jeho čtyř rohových sloupků vybíhala ramena pod
41 umyvadlo. Každé odlité rameno mělo po stranách věnce. Ze stojanu vy-
42 čnívalo na loket vysoké prstencové ústí. Toto ústí bylo kruhové, o prů-
43 měru jeden a půl lokte. Podobně jako na stojanu, i na ústí byly rytiny.
44 Postranice ovšem nebyly do kruhu, ale do čtverce. Pod postranicemi byla
45 čtyři kola s ojnicemi zapuštěnými do stojanu. Každé kolo bylo jeden
46 a půl lokte vysoké. Kola byla provedením stejná jako kola od vozu:
47 jejich osy, loukotě, paprsky i náboje, vše bylo odlité. Ke čtyřem rohům
48 každého stojanu vedla čtyři ramena jednolitá se stojanem. Na vrcholu
49 měl stojan kolem dokola půl lokte hlubokou obrubu. K vrcholu sto-

janu byla připevněna držadla a postranice. Plochy držadel i postranic 36
pokryl na každém volném místě rytinami cherubů, lvů a palm a ko- 37
lem dokola je vroubily věnce. Takto vyrobil deset stojanů. Všechny byly
stejně odlité, stejných rozměrů a stejného tvaru.

Vyrobil také deset bronzových umyvadel, každé o objemu 40 batů.^b 38
Každé umyvadlo měřilo 4 lokte a spočívalo na jednom z deseti stojanů.
Pět stojanů postavil po pravé straně Domu a pět po levé. Moře postavil 39
po pravé straně v jihovýchodním rohu.

Dále Churam vyrobil kotlíky, lopatky a mísy. Tak Churam završil veške- 40
ré dílo, které pro krále Šalomouna konal na Domě Hospodinově:

dva sloupy, 41
dvě kulovité hlavice na vrcholech sloupů,
dvoje mřížování pokrývající obě kulovité hlavice na vrcholech
sloupů,
čtyři sta granátových jablek ke dvěma mřížováním (dvě řady gra- 42
nátových jablek ke každému mřížování pokrývajícímu obě
kulovité hlavice sloupů),
deset podstavců, 43
deset umyvadel na podstavce,
jedno Moře, 44
dvanáct býků nesoucích Moře,
kotlíky, lopatky a mísy. 45

Všechny předměty, které Churam zhotovil králi Šalomounovi pro 46
Dům Hospodinův, byly z leštěného bronzu. Král je nechal odlévat na 47
jordánské rovině v jílovité půdě mezi Sukotem a Caretánem. Bylo jich
dohromady tolik, že je Šalomoun kvůli tomu množství ani nevážil.
Váha bronzu nebyla nikdy zjištěna.

Šalomoun také nechal zhotovit veškeré vybavení pro Dům Hospi- 48
dinův:

zlatý oltář,
zlatý stůl pro chleby předložení,
pět svícňů z ryzího zlata napravo a pět nalevo před svatostánek, 49
k nim květy, kahany a kleště ze zlata,
misky, kratiknoty, nádobky, naběračky a pánvice z ryzího zlata, 50
a zlaté panty ke dveřím do nejsvětější svatyně v nejvnitřnější části
Domu i ke dveřím do chrámové lodi.

51 Tak bylo završeno veškeré dílo, které král Šalomoun konal na Domě Hospodinově. Šalomoun pak přinesl zasvěcenou kořist svého otce Davida, totiž stříbro, zlato a další předměty, a uložil je do pokladnice Domu Hospodinova.^c

Zasvěcení chrámu

1 **8** Tehdy Šalomoun shromáždil k sobě do Jeruzaléma všechny starší
Izraele, kmenové náčelníky a vůdce izraelských rodů, aby přenesli
2 Truhlu Hospodinovy smlouvy ze Sionu, z Města Davidova. Všichni
izraelští muži se tedy shromáždili ke králi Šalomounovi o svátcích
v měsíci etanim, což je sedmý měsíc.^a

3 Když přišli všichni izraelští starší, kněží zvedli Truhlu Hospodinovu
4 a vynesli ji i Stan setkávání se vším jeho posvátným vybavením. Zatímco
5 to kněží a levité vynášeli, král Šalomoun s celým shromážděním Izra-
ele, jež se k němu dostavilo před Truhlu, obětoval tolik bravu i skotu,
6 že nešlo spočítat ani sledovat, kolik ho bylo. Kněží pak vnesli Truhlu
Hospodinovy smlouvy na její místo do chrámového svatostánku, do
7 nejsvětější svatyně pod křídla cherubů. Cherubové totiž rozprostírali
8 svá křídla nad Truhlou, takže svrchu přikrývali Truhlu i její tyče. Ty
byly tak dlouhé, že jejich konce bylo vidět ze svatyně před svatostán-
9 kem. Zvenku je ovšem vidět nebylo. Jsou tam až dodnes. V Truhle
nebylo nic než dvě kamenné desky, které tam uložil Mojžíš na Choré-
bu, když Hospodin se syny Izraele uzavřel smlouvu po jejich odchodu
z Egypta.

10 Když potom kněží vycházeli ze svatyně, naplnil Dům Hospodinův
11 oblak. Kněží se kvůli tomu oblaku nemohli postavit ke službě, proto-
že Dům Hospodinův naplnila Hospodinova sláva.

12 Tehdy Šalomoun prohlásil:

13 „Zůstávám v mračnu,^c pravil Hospodin,^b
– já však postavil jsem ti Dům vznešený,
místo, kde bydlel bys už navěky!“

14 Potom se král otočil a požehnal celému stojícímu shromáždění Izra-
15 ele: „Požehnán buď Hospodin, Bůh Izraele, jenž vlastními ústy mluvil
16 k mému otci Davidovi a vlastní rukou naplnil, co řekl: ‚Ode dne, kdy
jsem svůj lid Izrael vyvedl z Egypta, jsem ze žádného izraelského kmene

nevyvolil město k postavení domu, v němž by zůstávalo mé jméno. Vyyvolil jsem však Davida, aby vedl Izrael.“

Můj otec David chtěl postavit dům jménu Hospodina, Boha Izraele. 17
 Hospodin mu však řekl: „Je dobře, že chceš mému jménu postavit dům. 18
 Ten dům však nepostavíš ty, ale tvůj syn, který vzejde ze tvých beder. 19
 Ten vystaví dům mému jménu.“ A Hospodin dodržel slovo, které dal. 20
 Nastoupil jsem po svém otci Davidovi, usedl jsem na izraelský trůn, jak
 řekl Hospodin, a postavil jsem Dům jménu Hospodina, Boha Izraele.
 V něm jsem připravil místo pro Truhlu, v níž je Hospodinova smlouva, 21
 kterou uzavřel s našimi otci, když je vyvedl z Egypta.“

Pak se Šalomoun postavil před Hospodinův oltář a před očima celého 22
 izraelského shromáždění vztáhl ruce k nebi. „Hospodine, Bože Izraele!“ 23
 modlil se. „Nahoře na nebi ani dole na zemi není Boha podobného
 tobě, jenž by zachovával smlouvu a přízeň svým služebníkům, kteří
 chodí celým srdcem před tebou. Svému služebníkovi Davidovi, mému 24
 otci, jsi dodržel svůj slib. Vlastními ústy jsi promluvil a vlastní rukou
 jsi to, jak vidíme, splnil.“

Nuže, Hospodine, Bože Izraele, dodrž, co jsi slíbil, když jsi svému 25
 služebníkovi Davidovi, mému otci, řekl: „Postarám se, aby na izraelském
 trůnu nikdy nechyběl tvůj potomek, budou-li jen tví synové dbát na
 svou cestu a žít přede mnou, jako jsi přede mnou žil ty.“^d Nyní tedy, 26
 Bože Izraele, kéž se prosím potvrdí slovo, které jsi dal svému služeb-
 níku Davidovi, mému otci.

Což ale opravdu má Bůh přebývat na zemi? Nebesa, ba ani nebesa 27
 nebes tě nemohou obsáhnout – čím méně tento dům, který jsem po-
 stavil! Shlédni však na modlitbu svého služebníka a na jeho prosby,
 Hospodine, Bože můj; vyslyš toto volání a modlitbu, kterou ti tvůj slu-
 žebník dnes předkládá. Kéž jsou tvé oči dnem i nocí upřeny k tomuto 28
 Domu, k místu, o němž jsi řekl: „Tam bude mé jméno.“ Kéž nasloucháš 29
 modlitbě, již se tvůj služebník bude modlit směrem k tomuto místu.
 Kéž vyslyšíš prosbu svého služebníka i svého lidu Izraele, kdykoli se 30
 budou modlit směrem k tomuto místu. Vyslychej na nebesích, kde
 přebýváš, vyslychej a odpouštěj.

Kdyby se někdo provinil proti svému bližnímu a měl by se zapřísáh- 31
 nout slibem, kdyby pak přišel a složil přísahu před tvým oltářem v tomto
 Domě, vyslychej na nebesích. Zasáhni a rozsud' své služebníky tak, abys 32

viníka označil za vinného a odplatil mu jeho skutky, a spravedlivého abys ospravedlnil a odplatil mu jeho spravedlnost.

33 Kdyby tvůj lid Izrael hřešil proti tobě a utrpěl by proto porážku od
svých nepřátel, kdyby se pak ale vrátili k tobě, chválili tvé jméno,
34 modlili se a prosili tě v tomto Domě, vyslychej na nebesích. Odpusť
hřích svého lidu Izraele a přiveď je zpátky do země, kterou jsi dal
jejich otcům.

35 Kdyby hřešili proti tobě a zavřela by se proto nebesa a nebyl déšť,
kdyby se pak ale se modlili směrem k tomuto místu, chválili tvé jméno
36 a po svém potrestání by se odvrátili od svých hříchů, vyslychej na nebesích.
Odpusť svým služebníkům, svému lidu Izraeli, jejich hřích. Vyuč
je správné cestě, kterou mají jít, a sešli déšť na svou zem, kterou jsi dal
svému lidu za dědictví.

37 Kdyby v zemi nastal hlad nebo mor, sněť nebo plíseň, kobylky nebo
housenky nebo kdyby tvůj lid v zemi až u samých bran utlačoval ne-
38 přítel nebo jakákoli rána či nemoc – kdyby si pak ale kdokoli ze všeho
tvého lidu Izraele připustil, že jde o ránu a vzepjal by ruce k tomuto
Domu, pak každou modlitbu, každou prosbu, kterou by přednesl,
39 vyslychej na nebesích, kde přebýváš. Odpusť, zasáhni a odplat každé-
mu jeho skutky, neboť znáš jeho srdce – jen ty sám přece znáš srdce
40 všech lidí – aby tě měli v úctě po všechny dny svého života v zemi,
kterou jsi dal našim otcům.

41 Rovněž kdyby cizinec, ačkoli nepatří k tvému lidu Izraeli, přišel
42 z daleké země kvůli tvému jménu (neboť uslyšel o tvém velikém
jménu, o tvé mocné ruce a vztažené paži), kdyby přišel a modlil se
43 směrem k tomuto Domu, vyslychej na nebesích, kde přebýváš. Učiň
vše, oč by tě ten cizinec prosil, aby všechny národy země poznaly tvé
jméno a měly tě v úctě tak jako tvůj lid Izrael a aby věděly, že tvé jmé-
no je zýváno nad tímto Domem, který jsem postavil.

44 Kdyby tvůj lid vytáhl do války proti nepříteli, kamkoli bys je poslal,
a modlili by se k Hospodinu směrem k městu, jež jsi vyvolil, a k Domu,
45 který jsem postavil tvému jménu, vyslychej na nebesích jejich modlitbu
a prosbu a zjednej jim právo.

46 Kdyby zhřešili proti tobě – vždyť není člověka, který by nehřešil –
a ty by ses na ně rozhněval a vydal je nepříteli a jejich uchvatitelé by je
47 odvedli jako zajatce do nepřátelské země, daleké či blízké, kdyby si to

však potom v zemi svého zajetí vzali k srdci, obrátili by se a prosili tě o milost v zemi svých vězňitelů se slovy: „Zhřešili jsme, zkazili se, chovali jsme se zle,“ a kdyby se v zemi svých nepřátelských vězňitelů celým srdcem a celou duší vrátili k tobě a modlili by se k tobě směrem ke své zemi, kterou jsi dal jejich otcům, k městu, které jsi vyvolil, a k Domu, který jsem postavil tvému jménu, vyslychej na nebesích, kde přebýváš, jejich modlitbu a prosbu a zjednej jim právo. Odpusť svému lidu jejich hříchy i všechny jejich vzpoury proti tobě a daruj jim milost u jejich vězňitelů, aby se nad nimi slitovali. Vždyť jsou tvůj lid, tvé vlastní dědictví! Vyvedl jsi je z Egypta, zprostřed té železné pece!

Kéž tedy jsou tvé oči upřeny k modlitbě tvého služebníka i k modlitbě tvého lidu Izraele, a kdykoli k tobě budou volat, vyslychej. Vždyť ty jsi je, Panovníku Hospodine, oddělil ze všech národů země jako své vlastní dědictví, jak jsi to řekl skrze svého služebníka Mojžíše, když jsi naše otce vyvedl z Egypta.“^e

Jakmile Šalomoun dokončil tuto modlitbu a prosbu k Hospodinu, vstal od Hospodinova oltáře, kde klečel na kolenou s rukama vztaženýma k nebi, postavil se a mocným hlasem požehnal celému shromáždění Izraele:

„Požehnaná buď Hospodin, jenž svému lidu Izraeli dopřál odpočívnutí, jak zaslíbil. Ani jediné ze všech těch dobrých slov, která promluvil skrze svého služebníka Mojžíše, neselhalo. Kéž je Hospodin, náš Bůh, s námi, jako byl s našimi otci. Kéž nás neopustí, kéž nás nezanechá, kéž naklání naše srdce k sobě, abychom chodili po všech jeho cestách a dodržovali jeho přikázání, ustanovení i pravidla, která dal našim otcům. A tato má slova, jimiž jsem Hospodina prosil o milost, kéž jsou Hospodinu, našemu Bohu, blízká dnem i nocí, aby zjednával právo svému služebníku i svému lidu Izraeli den co den, aby všechny národy země poznaly, že Hospodin je Bůh a není žádného kromě něj. Kéž vaše srdce cele patří Hospodinu, našemu Bohu, abyste žili podle jeho ustanovení a dodržovali jeho přikázání tak jako dnes.“

Král a s ním celý Izrael pak před Hospodinem slavili obětní hody. Šalomoun obětoval jako pokojnou obět 22 000 býků a 120 000 ovcí. Takto král a všichni synové Izraele zasvětili Dům Hospodinův. Toho dne král posvětil střed nádvoří před Hospodinovým domem. Tam totiž

obětoval zápalnou a moučnou obět i tuk pokojných obětí, neboť bron-
zový oltář před Hospodinem byl příliš malý, než aby mohl pojmut
onu zápalnou a moučnou obět i tuk oněch pokojných obětí.

65 Šalomoun tehdy slavil slavnost^f a s ním všechen Izrael od Lebo-
chamatu po Egyptský potok, jedno veliké shromáždění před Hospo-
dinem, naším Bohem, po sedm dní a dalších sedm dní, celkem čtrnáct
66 dní. Následujícího dne pak lid propustil. Dobrořečili králi a vraceli se
domů s veselím a radostí ze všeho dobrodiní, které Hospodin proká-
zal svému služebníku Davidovi a svému lidu Izraeli.

1 **9** Tak Šalomoun dokončil stavbu Hospodinova domu i královského
paláce a uskutečnil všechno, co si přál.

2 Tehdy se Šalomounovi znovu ukázal Hospodin, tak jako se mu před-
tím ukázal v Gibeonu.^g „Vyslyšel jsem tvou modlitbu a tvou prosbu, kterou
3 jsi mi předložil,“ promluvil k němu Hospodin. „Posvětil jsem tento dům,
který jsi vystavěl, aby tam navěky zůstávalo mé jméno. Mé oči i mé
4 srdce tam zůstanou navždy. Budeš-li žít přede mnou s ryzím srdcem
a poctivě tak jako tvůj otec David a budeš-li konat vše, co jsem ti při-
5 kázal, a dodržovat má ustanovení i má pravidla, potvrdím trůn tvého
království nad Izraelem navěky, jak jsem slíbil tvému otci Davidovi:
6 „Na izraelském trůnu nikdy nebude chybět tvůj potomek.“^h

7 Pokud se však ode mne ty a tvoji synové odvrátíte a nebudete dodr-
žovat má přikázání a ustanovení, jež jsem vám svěřil, ale půjdete slou-
žit cizím bohům a budete se jim klanět, pak vyhladím Izrael ze země,
kterou jsem jim dal, a z Domu, který jsem posvětil pro své jméno.
8 Vyženu Izrael ze své přítomnosti, takže bude mezi národy za pořeka-
dlo a posměšek. A tento Dům, kdysi tak vznešený? Každý, kdo půjde
kolem, strne a zašeptá: „Proč tak Hospodin naložil s tou zemí a s tím
9 Domem?“ⁱ A dostanou odpověď: „To proto, že opustili Hospodina, svého
Boha, který vyvedl jejich otce z Egypta, a chytili se jiných bohů, jimž
se klaněli a jimž sloužili – to proto na ně Hospodin uvedl všechno to
zlo!“^j

Šalomounovy úspěchy

10 Šalomoun vystavěl oba domy, Dům Hospodinův i královský palác,
11 během dvaceti let. Po jejich uplynutí dal král Šalomoun týrskému králi

1. KRÁLOVSKÁ 9

Chíramovi dvacet měst v galilejském kraji za to, že mu Chíram dodával cedrové i cypřišové dřevo a zlata, kolik si jen přál. Chíram se tedy vypravil z Týru, aby si ta města, která mu dal Šalomoun, prohlédl. Ale nelíbila se mu. Řekl: „Cos mi to, bratře, dal za města?“ A tak se ten kraj až dodnes jmenuje Kabul (to jest: *Nanic*). Chíram totiž králi poslal 120 talentů zlata.^d

Důvodem, proč král Šalomoun zavedl nucené práce, bylo, aby vystavěl:

Dům Hospodinův,
svůj palác,
terasou Milo,
jeruzalémské hradby,
města Chacor, Megido a Gezer (egyptský vládce farao totiž vytáhl, dobyl Gezer a vypálil jej, pobil jeho kanaánské obyvatele a město dal věnem své dceři, Šalomounově manželce; proto Šalomoun stavěl Gezer),
dále Dolní Bet-choron,
Baalat a Tamar v judské zemi,
všechna Šalomounova zásobovací města,
města pro vozy,
města pro jízdu,

a cokoli se Šalomounovi zlíbilo stavět v Jeruzalémě, v Libanonu nebo kdekoli po celé zemi pod jeho vládou.

Všechno obyvatelstvo pozůstalé z Emorejců, Chetejců, Perizejců, Chivejců a Jebusejců, kteří nepatřili k synům Izraele, totiž jejich potomky, kteří po nich zůstali v zemi a které synové Izraele nedokázali vyhladit, Šalomoun podrobil nuceným pracím, a tak otročí dodnes. Syny Izraele ovšem Šalomoun nebral do otroctví, ale jako vojáky, úředníky, velitele, pobočníky, vozataje a jezdce. Dozorců, kteří veleli Šalomounovým pracím bylo 550. Ti měli na starosti veškerou pracovní sílu.

Jakmile se faraonova dcera přestěhovala z Města Davidova do paláce, který pro ni vystavěl, začal budovat terasu Milo.

Třikrát ročně přinášel Šalomoun zápalné i pokojné oběti na oltáři, který postavil Hospodinu, a nechal z něj stoupat dým před Hospodinem. Tak završil budování Domu.

26 Král Šalomoun v Ejjon-geberu u Eilatu na pobřeží Rudého moře
 27 v edomské zemi vybudoval loďstvo. Chíram pak se Šalomounovými
 služebníky vyslal na lodích také své služebníky, zkušené námořníky.
 28 Vypravili se do Ofiru, naložili tam 420 talentů zlata^a a přivezli je králi
 Šalomounovi.

Královna ze Sáby

1 **10** Také královna ze Sáby se doslechla o Šalomounově proslulosti
 (kterou měl díky jménu Hospodinovu), a tak přijela, aby jej vy-
 2 zkoušela v hádankách. Když dorazila do Jeruzaléma s početnou družinou
 a s velbloudy nesoucími vonné balzámy, velké množství zlata i draho-
 kamů, přišla k Šalomounovi a hovořila s ním o všem, co měla na srdci.
 3 Šalomoun všechny její otázky zodpověděl; žádná z nich nebyla pro
 krále tak těžká, aby na ni neodpověděl.

4 Když královna ze Sáby viděla všechnu Šalomounovu moudrost i dům,
 5 který vystavěl, pokrmy na jeho stole, zasedání jeho dvorů, práci jeho
 služebníků a jejich roucha, jeho číšníky i to, jaké oběti král přináší
 6 v Domě Hospodinově, byla naprosto ohromena a řekla mu: „To, co jsem
 7 u nás slyšela o tvých slovech a o tvé moudrosti, je pravda. Dokud jsem ne-
 přijela a neviděla to na vlastní oči, nevěřila jsem tomu. Teď ale vidím,
 že mi neřekli ani polovinu! Moudrostí a dobrotou jsi překonal pověst,
 8 kterou jsem slyšela. Blaze tvým mužům, blaze těmto tvým služební-
 9 kům, kteří stále stojí před tebou a naslouchají tvé moudrosti. Požeh-
 nán buď Hospodin, tvůj Bůh, jenž si tě oblíbil a dosadil tě na izraelský
 trůn! Hospodin miluje Izrael navěky, a tak tě učinil králem, abys konal
 právo a spravedlnost.“

10 Poté darovala králi 120 talentů zlata^a a veliké množství balzámů
 a drahokamů. Už nikdy se pak nedovezlo tolik vonných balzámů, jako
 11 dala králi Šalomounovi královna ze Sáby. (K tomu ještě Chíramovo loď-
 12 stvo, které jelo do Ofiru pro zlato, dovezlo odtud veliké množství santá-
 lového dřeva a drahokamů. Král z toho santálového dřeva vyrobil schody
 pro Dům Hospodinův i pro královský palác a také lry a citory pro zpě-
 váky. Dodnes se nedovezlo, ba ani nevidělo tolik santálového dřeva.)
 13 Král Šalomoun pak královně ze Sáby splnil každé přání, které vyslovila,
 a dal jí mnohem více darů, než králi Šalomounovi přinesla ona. Krá-
 lovna se pak se svým služebnictvem vydala zpět na cestu do vlasti.

Král Šalomoun ročně získával 666 talentů zlata,^b nepočítaje příjmy od pocestných, z obchodování kupců i ode všech arabských králů a krajských hejtmanů. Král Šalomoun zhotovil 200 pavéz z tepaného zlata (na jednu pavézu vynaložil 600 šekelů zlata^c) a 300 štítů z tepaného zlata (na jeden štít vynaložil 3 miny zlata^d). Král je umístil v domě zvaném Libanonský les. Král také vyrobil veliký trůn ze slonoviny a pokryl jej čistým zlatem. K trůnu vedlo šest stupňů. Opěradlo měl okrouhlé, po obou stranách sedadla područky a vedle područek stáli lvi. Na šesti stupních po obou stranách stálo dvanáct dalších lvů. Nic takového nebylo vyrobeno v žádném království. Také všechny nádoby na pití měl král Šalomoun zlaté a stejně tak všechno vybavení domu Libanonský les bylo z ryzího zlata. Nic nebylo ze stříbra – to nebylo v Šalomounových dobách vůbec považováno za cenné. Král totiž měl na moři vedle Chíramova loďstva také zámořské lodě, které připlouvaly jednou za tři roky a přivážely zlato a stříbro, slonovinu, opice a pávy.

Král Šalomoun co do bohatství i co do moudrosti předčil všechny krále světa. Ti všichni se ucházeli o přijetí u Šalomouna, aby slyšeli jeho moudrost, kterou mu do srdce vložil Bůh. Všichni mu přinášeli dary, stříbrné a zlaté předměty, oděvy, zbraně, balzámy, koně i mezky – a tak tomu bylo rok co rok. Šalomoun nashromáždil vozy i koně, takže měl 1 400 vozů a 12 000 koní, které umístil do vozových měst i k sobě do Jeruzaléma. Za jeho vlády bylo v Jeruzalémě stříbra jako kamení a cedrů jako planých fíků v podhůří. Koně si král nechával dovážet z Egypta a Kilikie. Královští obchodníci je v Kilikii nakupovali za dohodnuté ceny. Vozy dováželi z Egypta za 600 šekelů stříbra a koně za 150.e Také je vyváželi dál pro všechny chetejské a aramejské krále.

Šalomounovo odvrácení

11 Král Šalomoun ale kromě faraonovy dcery miloval mnoho dalších cizích žen – Moábky, Amonky, Edomky, Sidoňanky, Chetejky – z národů, o nichž Hospodin synům Izraele řekl: „Nespojíte se s nimi a oni ať se nespojují s vámi, aby se vaše srdce neobrátilo k jejich bohům.“^a Šalomoun k nim ale přilnul a velmi je miloval. Měl sedm set urozených manželek a tři sta konkubín. A jeho ženy mu odvrátily srdce. Když zestárl, odvrátily mu srdce k cizím bohům. Jeho srdce totiž nepatřilo tak cele Hospodinu, jeho Bohu, jako srdce jeho

5 otce Davida. Šalomoun chodil za sidonskou bohyní Aštartou a za amon-
6 skou ohavností Molochem. Šalomoun dělal, co bylo v Hospodinových
7 očích zlé, a neoddal se cele Hospodinu jako jeho otec David. Na hoře
8 východně od Jeruzaléma Šalomoun dokonce postavil výsost moábské
ohavnosti Kemošovi a amonské ohavnosti Molochovi. Totéž udělal pro
všechny své cizí ženy, které uctívaly své bohy kadidlem a oběťmi.

9 Hospodin se na Šalomouna rozhněval, protože se jeho srdce odvrá-
10 tilo od Hospodina, Boha Izraele, který se mu dvakrát ukázal. Ačkoli
mu výslovně zakázal následovat cizí bohy,^b Šalomoun Hospodinův zákaz
11 nedodržel. Proto Hospodin Šalomounovi řekl: „Protože je to s tebou
takové, že jsi nedodržel mou smlouvu ani ustanovení, která jsem ti při-
12 kázal, odtrhnu od tebe království a dám ho tvému služebníkov! Kvůli
tvému otci Davidovi to však neudělám za tvého života. Odtrhnu králov-
13 ství z ruky tvého syna. Navíc je neodtrhnu celé. Kvůli svému služeb-
níku Davidovi a kvůli Jeruzalému, který jsem vyvolil, ponechám tvému
synovi jeden kmen.“

Šalomounovi nepřátelé

14 Hospodin tehdy Šalomounovi vzbudil protivníka v Hadadovi z edom-
15 ského královského rodu. Když totiž David kdysi pustošil Edom a jeho
vojevůdce Joáb vyrazil pohřbít padlé, nechal v Edomu pobít všechny
16 muže.^c Joáb tam s celým izraelským vojskem zůstal šest měsíců, dokud
17 nevyhladil všechny Edomce. Hadad, tehdy ještě chlapec, tenkrát s něko-
18 lika edomskými služebníky svého otce uprchl do Egypta. Přes Midián
pokračovali do Paranu, kde přibrali další muže a dorazili do Egypta
19 k egyptskému vládci faraonovi. Ten mu zajistil dům a stravu a dal mu
i pozemky. Farao si Hadada oblíbil natolik, že mu dal za manželku ses-
20 trů své ženy, sestru Jejího Veličenstva Tachpenesy. Tachpenesina sestra
mu porodila syna Genubata a Tachpenes ho odchovala ve faraonově
paláci. Genubat tedy žil ve faraonově domě mezi faraonovými syny.
21 Pak ale Hadad v Egyptě uslyšel, že David ulehl ke svým otcům a že ze-
mřel i jeho vojevůdce Joáb. „Propust' mne zpět do mé vlasti,“ požádal
22 tehdy faraona. „Co ti u mne schází, že chceš odejít do své země?“ řekl
mu faraon. „Nic,“ odpověděl, „ale přesto mne propust'.“

23 Dalšího protivníka Bůh Šalomounovi vzbudil v Rezonovi, synu Eli-
24 adovu, který uprchl od svého pána Hadad-ezera, krále Coby. Když David

pobil jejich vojsko, Rezon kolem sebe shromáždil nájezdníky a stal se jejich velitelem. Odešli do Damašku, usídlili se v něm a založili tam Damašské království. Vedle zla, které představoval Hadad, byl i on protivníkem Izraele po celý Šalomounův život. Kraloval nad Aramem a nenáviděl Izrael. 25

Také Jeroboám, syn Nebatův, se vzbouřil proti králi. Byl to jeden z Šalomounových dvořanů, Efraimec z Ceredy, jehož matka byla vdova jménem Cerua. Důvod, proč se vzbouřil proti králi, byl tento: Šalomoun stavěl terasu Milo a uzavřel mezeru v hradbách města svého otce Davida. Jeroboám byl schopný mladík, a když si Šalomoun všiml, jak se má k dílu, svěřil mu všechnu pracovní sílu z domu Josefova. 26

Jednou, když byl Jeroboám na cestě z Jeruzaléma, potkal ho prorok Achiáš Šíloský, oblečený do nového pláště. Oba tam venku byli sami. 27

Achiáš vzal svůj nový plášť, roztrhal ho na dvanáct kusů a řekl Jeroboámovi: „Vezmi si deset kusů, neboť takto praví Hospodin, Bůh Izraele: „Hle, odtrhnu království z ruky Šalomounovy a tobě dám deset kmenů. 28

Jemu zůstane jeden kmen kvůli mému služebníkovi Davidovi a kvůli Jeruzalému, městu, které jsem vyvolil ze všech kmenů Izraele. To proto, že mne opustil a klaněl se sidonské bohyni Aštartě, moábskému bohu Kemošovi a amonskému bohu Molochovi. Nedržel se mých cest a nedělal, co je v mých očích správné; nedbal na má ustanovení a pravidla, jako to dělал jeho otec David. Celé království mu však z ruky nevezmu. Nechám ho vládnout po celý jeho život kvůli svému služebníkovi Davidovi, kterého jsem vyvolil a který dodržoval má přikázání a ustanovení. 29

Království pak vezmu z ruky jeho syna. Deset kmenů dám tobě a jeden kmen nechám jeho synovi. Postarám se, aby mému služebníkovi Davidovi po všechny dny zářila svíce v Jeruzalémě, městě, které jsem si vyvolil, aby tam zůstávalo mé jméno. Tebe ale vezmu a budeš kralovat, kdekoli si budeš přát, neboť se staneš králem Izraele. Budeš-li poslouchat vše, co ti přikáži, chodit po mých cestách, dělat, co je v mých očích správné, a dodržovat má ustanovení a přikázání, jako to činil můj služebník David, pak budu s tebou a zbuduji ti trvalý dům, jako jsem ho vybudoval Davidovi, a Izrael dám tobě. Tak pokořím símě Davidovo, avšak ne natrvalo.“ 30,31

Šalomoun se snažil Jeroboáma zabít, ale Jeroboám uprchl do Egypta k egyptskému vládci Šišakovi a zůstal v Egyptě, dokud Šalomoun nezemřel. 32

33

34

35

36

37

38

41 Ostatní Šalomounovy skutky – co všechno vykonal a jakou měl
 42,43 moudrost – o tom se, jak známo, píše v Knize skutků Šalomounových.
 Šalomoun kraloval v Jeruzalémě nad celým Izraelem čtyřicet let. Potom
 ulehl ke svým otcům a byl pochován ve městě svého otce Davida. Na
 jeho místě pak začal kralovat jeho syn Rechoboám.

ROZDĚLENÍ

Rada starců a rada mladíků

1 **12** Rechoboám se odebral do Šechemu, neboť se tam sešel celý
 2 Izrael, aby jej prohlásili králem. Jeroboám, syn Nebatův, se o tom
 3 dozvěděl ještě v Egyptě, kam uprchl před králem Šalomounem. Vrátil
 4 se tedy z Egypta, protože pro něj poslali a zvali ho zpět. Jeroboám
 5 přišel s celým shromážděním Izraele za Rechoboámem a společně mu
 6 řekli: „Tvůj otec na nás vložil těžké jho. Ulev nám teď od tvrdé služby
 7 a od těžkého jha, které nám tvůj otec naložil, a budeme ti sloužit.“
 8 Rechoboám jim odpověděl: „Jděte a vraťte se ke mně za tři dny.“ Lid
 9 se tedy rozešel.
 10 Král Rechoboám se radil se starci, kteří bývali ve službách jeho otce
 Šalomouna, dokud ještě žil. „Co mi radíte? Jak mám odpovědět lidu?“
 Řekli mu: „Zachováš-li se dnes jako služebník lidu, jestliže jim vyhovíš
 a dáš jim laskavou odpověď, pak budou ti sloužit navždycky.“ On ale
 odmítl radu, kterou mu dávali starci, a poradil se s mladíky, kteří s ním
 vyrůstali a teď se ocitli v jeho službách. „Co radíte vy?“ zeptal se jich.
 „Jak mám odpovědět těmto lidem, kteří po mně žádají: ‚Ulev nám od
 jha, které nám naložil tvůj otec?‘“ Mladíci, kteří s ním vyrůstali, mu
 odpověděli: „Lidem, kteří ti říkají: ‚Tvůj otec nám naložil těžké jho, ty
 nám od něj ulev,‘ odpověz takhle:

„Já mám silnější malík,
 než měl můj otec pupík!
 11 Můj otec vám naložil těžké jho?
 Já vám ho ještě ztízím!
 Můj otec na vás brával bič,
 já na vás vezmu karabáč!“

Třetího dne přišel Jeroboám a všechen lid za Rechoboámem. (Řekl jim totiž: „Vraťte se ke mně za tři dny.“) Král jim odpověděl tvrdě, nedbaje na radu, kterou mu dali starci. Odpověděl jim podle rady mladíků: 12

„Můj otec vám naložil těžké jho?
 Já vám ho ještě ztížím!
 Můj otec na vás brával bič,
 já na vás vezmu karabáč!“ 13 14

Král tedy nevyslyšel lid, neboť to tak zařídil Hospodin, aby se naplnilo jeho slovo, které promluvil k Jeroboámovi, synu Nebatovu, skrze Achiáše Šíloského.“ Když celý Izrael viděl, že je král nevyslyšel, odpověděli králi těmito slovy: 15 16

„Co máme společného s Davidem?
 S Jišajovým synem mít podíl nebudem!
 Jen ať se vrátí domů Izrael,
 ty si hled' svého domu, Davide!“^b

A tak se Izrael rozešel do svých domů. Rechoboám pak kraloval jen nad těmi syny Izraele, kteří bydleli ve městech Judových. Král Rechoboám sice vyslal Adorama, který velel nuceným pracím, ale Izraelci ho společně ukamenovali k smrti. Král Rechoboám sotva stačil naskočit do vozu a ujet do Jeruzaléma. Tak zůstává Izrael ve vzpouře proti domu Davidovu až dodnes. 17 18 19

Jeroboám, král izraelský

Jakmile všechen Izrael uslyšel, že se vrátil Jeroboám, poslali pro něj a pozvali ho do shromáždění, kde jej prohlásili králem nad celým Izraelem. S domem Davidovým nezůstal nikdo než samotný kmen Juda. 20

Když Rechoboám dorazil do Jeruzaléma, shromáždil celý dům Judův i kmen Benjamín, 180 000 vybraných bojovníků, aby bojovali s domem izraelským a navrátili království Rechoboámovi, synu Šalomounovu. Šemaiáš, Boží muž, tehdy dostal Boží slovo: „Řekni Rechoboámovi, synu Šalomounovu, králi judskému, i celému domu Judovu a Benjamínovu i ostatnímu lidu toto: Tak praví Hospodin – Nebojujte proti svým bratrům, synům Izraele. Vraťte se každý domů, neboť ta věc vzešla ode 21 22,23 24

mne.“ Uposlechli tedy Hospodinovo slovo a zrušili tažení, jak jim řekl Hospodin.

25 Jeroboám vystavěl město Šechem v Efraimských horách, kde se usídlil.
26 Odtud se vypravil dál a vystavěl Penuel. Potom si pomyslel: „Co kdyby
27 se království navrátilo k domu Davidovu? Když bude lid chodit obětovat
do Hospodinova domu v Jeruzalémě, obrátí se srdce lidu k jejich pánu,
judskému králi Rechoboámovi, vrátí se k němu a mne zabijí!“

28 Král se tedy poradil a pak nechal zhotovit dvě zlatá telata. „Dost jste
se nachodili do Jeruzaléma,“ prohlásil. „Toto je tvůj bůh, Izraeli, ten tě
29,30 vyvedl z Egypta!“^c Jedno tele postavil v Bet-elu a druhé v Danu. Způ-
sobil tak veliký hřích. Lidé totiž chodili obětovat jednomu z nich do
31 Bet-elu a druhému až do Danu. Jeroboám postavil domy výsostí a na-
32 dělal kněží z kdekoho z lidu, i když to nebyli synové Léviho. V patnáctý
den osmého měsíce také zavedl svátek podobný svátku judskému^d
a obětoval na oltáři. Tak to provedl i v Bet-elu: obětoval telatům, které
zhotovil, a ustanovil kněžstvo pro výsosti, které vystavěl.

33 V patnáctý den osmého měsíce, onoho měsíce, v němž si usmyslel
zavést pro Izraelce svátek, vystoupil k oltáři, který postavil v Bet-elu,
aby na něm obětoval.

1 **13** Právě když Jeroboám stál u oltáře a chystal se na něm obětovat,
vtom na Hospodinův rozkaz přišel do Bet-elu Boží muž z Judska.
2 „Oltáři, oltáři,“ zvolal k oltáři na Hospodinův rozkaz, „tak praví Hos-
podin: Hle, domu Davidovu se narodí syn jménem Jošiáš. Ten bude na
tobě obětovat kněze výsostí, kteří na tobě přinášejí oběti. I lidské kosti
3 na tobě budou páleny!“ Tehdy také určil znamení: „Toto bude znamení,
že promluvil Hospodin. Hle, tento oltář se roztrhne a popel na něm
se rozsype!“

4 Jakmile král Jeroboám uslyšel, co Boží muž zvolal k betelskému oltáři,
namířil na něj od oltáře rukou a poručil: „Chopte se ho!“ Ruka, kterou
na něj ukázal, mu ale odumřela, a už ji nemohl přitáhnout zpět k sobě.
5 Vtom se oltář roztrhl a z oltáře se rozsypal popel – přesně podle zna-
6 mení, které Boží muž na Hospodinův rozkaz určil. Král potom oslovil
Božího muže: „Přimluv se prosím u Hospodina, svého Boha, a modli
se za mě, abych mohl ruku zase přitáhnout k sobě.“ Boží muž se při-
mluvil u Hospodina, král přitáhl ruku k sobě a byla zase jako dřív.

Poté král Božího muže vyzval: „Pojď ke mně domů, posilni se a já tě obdaruji.“ Boží muž ale králi odpověděl: „I kdybys mi dal polovinu svého domu, nešel bych s tebou. Nic na tomto místě nesním, ani vody se nenapiju. Hospodin mi dal jasný rozkaz: ‚Nic nejz ani nepij a nevracej se cestou, kterou jsi přišel.‘“ Odešel tedy jinou cestou, aby se vrátil jinudy, než kudy do Bet-elu přišel. 7 8 9 10

V Bet-elu ale bydlel jeden starý prorok. Jeho synové přišli a pověděli mu o všem, co toho dne v Bet-elu udělal ten Boží muž a co řekl králi. Když to svému otci vylíčili, zeptal se jich: „Kterou to šel cestou?“ Synové mu ukázali cestu, kterou ten Boží muž, příchozí z Judska, odešel. „Osedlejte mi osla,“ řekl nato svým synům. A když mu ho osedlali, nasedl na něj a vypravil se za Božím mužem. Zastihl ho, jak sedí pod dubem. „Ty jsi ten Boží muž, který přišel z Judska?“ zeptal se ho. „Ano,“ odpověděl. „Pojď ke mně domů a najez se.“ Boží muž ale odpověděl: „Nemohu se s tebou vrátit, nemohu s tebou jít. Nebudu tu s tebou ani nic jíst, ani vody se nenapiju, protože jsem od Hospodina dostal jasný rozkaz: ‚Nic tam nejz, ani nepij a nevracej se cestou, kterou jsi přišel.‘“ On mu odvětil: „I já jsem prorok jako ty. Na Hospodinův rozkaz ke mně promluvil anděl: ‚Přiveď ho zpátky k sobě domů, ať něco sní a napije se vody.‘“ To mu ale lhal. 11 12 13 14 15,16 17 18

Vrátil se tedy s ním, pojedl u něj doma a napil se vody. Ještě seděli za stolem, když vtom prorok, který jej přivedl, dostal slovo Hospodinovo. Zvolal tedy na Božího muže, který přišel z Judska: „Tak praví Hospodin: ‚Vzepřel ses Hospodinovu rozkazu! Nedodržel jsi příkaz, který ti dal Hospodin, tvůj Bůh, ale vrátil ses a jedl jsi pokrm a pil jsi vodu na místě, o kterém jsem ti řekl: ‚Nic tam nejz ani nepij.‘ Proto tvé tělo nebude pochováno v hrobě tvých otců!“ Když Boží muž dojedl a dopil, osedlal mu ten prorok, který ho přivedl, svého osla a on odjel. Na cestě ho ale potkal lev a zabil ho. Jeho tělo pak leželo přes cestu a osel stál u něj. Také lev stál u té mrtvoly. 19,20 21 22 23 24

Vtom šli okolo nějací muži a viděli, jak přes cestu leží mrtvola a u ní stojí lev. Přišli do města, kde bydlel ten starý prorok, a vyprávěli to. Když je ten prorok, který ho odvrátil z cesty, uslyšel, prohlásil: „To byl Boží muž. Protože se vzepřel Hospodinovu rozkazu, Hospodin ho vydal lvu. Ten ho roztrhal a zabil, jak jej Hospodin svým slovem varoval.“ Potom ten starý prorok řekl svým synům: „Osedlejte mi osla.“ Jakmile 25 26 27

28 ho osedlali, vyrazil na cestu, kde našel mrtvolu a osla se lvem, jak stojí
 29 u ní. Lev ji nesežral ani neroztrhal osla. Prorok zvedl tělo Božího muže,
 naložil ho na osla a vezl zpět. Dovezl ho do svého města, aby jej oplakal
 30 a pohřbil. Jeho tělo pochoval do svého hrobu. „Ach, bratře můj!“
 31 naříkali nad ním. Když ho pohřbil, řekl svým synům: „Až umřu, pochovejte mě do hrobu, kde je pochován muž Boží. Uložte mé kosti
 32 k jeho kostem. To slovo, které na Hospodinův rozkaz provolal proti oltáři v Bet-elu i proti všem domům výsostí v samařských městech, se totiž jistě naplní.“

33 Ani po tom všem se Jeroboám neodvrátil od své zlé cesty. Naopak z kdekoho nadělal kněze výsostí. Kdokoli chtěl, toho pověřil a stal se
 34 knězem výsostí. Toto byl hřích Jeroboáмова domu, který vedl k jeho pádu a k jeho vyhlazení ze země.

1,2 **14** V té době onemocněl Jeroboámův syn Abiáš. Jeroboám řekl své
 ženě: „Jdi, převlékni se, aby nepoznali, že jsi moje žena, a vydej se do Šíla. Tam je totiž prorok Achiáš, který mi předpověděl, že budu
 3 králem tohoto lidu. Vezmi s sebou deset chlebů, koláče a džbán medu
 4 a jdi za ním. On ti oznámí, co bude s chlapcem.“ Jeroboáмова žena udělala, jak řekl. Vypravila se do Šíla a přišla k Achiášovu domu.

5 Achiáš už neviděl, oči mu pro stáří nesloužily. Hospodin mu ale řekl: „Hle, přichází Jeroboáмова žena, aby se u tebe vyptala na svého syna. Je nemocný. Řekneš jí to a to. Až přijde, bude se vydávat za někoho jiného.“

6 Jakmile pak Achiáš zaslechl zvuk jejích kroků u dveří, řekl: „Pojď dál, ženo Jeroboáмова. Proč se vydáváš za někoho jiného? Mám pro tebe špatnou zprávu. Jdi a řekni Jeroboámovi: Tak praví Hospodin, Bůh Izraele: ‚Pozvedl jsem tě z lidu a učinil tě vůdcem svému lidu Izraele. Odrhl jsem království od domu Davidova a dal je tobě, ale tys nebyl jako můj služebník David. On dodržel má přikázání, následoval mě
 7 celým srdcem a konal jen to, co je v mých očích správné. Tys ale jednal hůře než všichni před tebou! Zašels tak daleko, že sis vyrobil cizí bohy, odličky, jimiž jsi mne popouzel. Protožes mne zahodil za hlavu, hle, já
 8 uvedu na dům Jeroboámův zlé věci:“

Vyhladím Jeroboámovi pána i kmána
 až do posledního pacholka.

Jako se od hnoje zametá brána,
 vymetu jeho dům dočista.
 Kdo Jeroboámovi zemře ve městě,
 toho psi sežerou;
 kdo mu zemře venku na cestě,
 toho ptáci rozklouou!
 Tak praví Hospodin.⁴

11

Ted' vstaň a jdi domů. Jakmile vkročíš do města, dítě zemře. Celý Izrael jej bude oplakávat, až ho budou pohřbívat. On bude z Jeroboámovy domu jediný, kdo bude pochován v hrobě, neboť je jediný, na kom Hospodin, Bůh Izraele, nalezl něco dobrého. Hospodin nad Izraelem pozvedne krále, který vyhladí dům Jeroboámův, a to ještě dnes. Co dnes, právě ted'! Hospodin udeří na Izrael, až se rozkýve jako rákosí ve vodě, vyrve Izrael z této krásné země, kterou dal jejich otcům, a rozptýlí je až za Eufrat, protože si nadělali posvátné kůly pro Ašeru, a tak popudili Hospodina. Proto se Hospodin Izraele vzdá – kvůli hříchům, které spáchal Jeroboám a ke kterým svedl Izrael.⁴

12,13

14

15

16

Jeroboámová žena tedy vstala a vrátila se do Tircy. Jakmile vkročila na práh domu, chlapec zemřel. Pohřbili ho a celý Izrael ho oplakával, jak řekl Hospodin skrze svého služebníka, proroka Achiáše.

17

18

Ostatní Jeroboámovy skutky – jak válčil a kraloval – o tom se píše v Kronice izraelských králů. Jeroboám kraloval 22 let. Potom ulehl ke svým otcům a místo něj začal kralovat jeho syn Nádab.

19

20

Rechoboám, král judský

V Judsku kraloval Rechoboám, syn Šalomounův. Stal se králem v jedenačtyřiceti letech a 17 let kraloval v Jeruzalémě, ve městě, které Hospodin vyvolil ze všech izraelských kmenů, aby tam zůstávalo jeho jméno. Jeho matka, Amonka, se jmenovala Naama. Juda páchal, co je v Hospodinových očích zlé. Svými hříchy a vším, co páchali, jej popouzeli k žárlivosti víc než jejich otcové. Na kdejakém vyšším kopci a pod kdejakým zeleným stromem si nastavěli výsosti, sloupy a posvátné kůly. V zemi se dokonce objevila i modlářská prostituce.⁴ Dopouštěli se všech ohavností těch národů, které Hospodin před Izraelem vyhnal.

21

22

23

24

25 Pátého roku Rechoboáмова kralování přitáhl k Jeruzalému egyptský
26 vládce Šišak a pobral poklady Hospodinova domu i poklady králov-
ského paláce. Vzal všechno; vzal i všechny zlaté štíty, které zhotovil
27 Šalomoun. Místo nich potom král Rechoboám zhotovil bronzové štíty
a svěřil je velitelům stráže, která hlídala vchod do královského paláce.
28 Kdykoli král chodíval do Hospodinova domu, stráže je vynášely a pak
opět vracely do strážní komory.

29 Ostatní Rechoboámovy skutky – co všechno vykonal – o tom se,
30 jak známo, píše v Kronice judských králů. Mezi Rechoboámem a Jero-
31 boámem po celou tu dobu trvala válka. Rechoboám pak ulehl ke svým
otcům a byl pohřben mezi svými předky ve Městě Davidově. Jeho
amonská matka se jmenovala Naama. Místo něj pak začal kralovat jeho
syn Abiáš.

Abiáš, král judský

1 **15** Osmnáctého roku vlády Jeroboáma, syna Nebatova, začal nad
2 Judou kralovat Abiáš. Kraloval v Jeruzalémě 3 roky. Jeho matka
3 se jmenovala Maaka, dcera Abšalomova. Pokračoval ve všech hříších,
které před ním páchal jeho otec. Jeho srdce nepatřilo tak cele Hospo-
4 dinu, jeho Bohu, jako srdce jeho otce Davida. Kvůli Davidovi však
Hospodin, jeho Bůh, nechal v Jeruzalémě zřít jeho svíci; vzbudil po
5 něm jeho syna a upevnil Jeruzalém. David totiž dělal, co je v Hospodin-
ových očích správné, a po celý svůj život se neodchýlil od žádného
6 příkázání – kromě onoho případu s Uriášem Chetejským. Mezi Abiášem
a Jeroboámem po celou tu dobu trvala válka.

7 Ostatní Abiášovy skutky – co všechno vykonal – o tom se, jak známo,
píše v Kronice judských králů. Mezi Abiášem a Jeroboámem trvala válka.
8 Abiáš ulehl ke svým otcům a pohřbili ho ve Městě Davidově. Místo něj
začal kralovat jeho syn Asa.

Asa, král judský

9 Dvacátého roku izraelského krále Jeroboáma začal nad Judou kra-
10 lovat Asa. Kraloval v Jeruzalémě 41 let. Jeho babička se jmenovala
11 Maaka, dcera Abšalomova. Asa konal, co bylo v Hospodinových očích
12 správné, tak jako jeho otec David. Vymýtil ze země modlářskou prosti-
tuci a odstranil všechny hnusné modly, které si vyrobili jeho otcové.

Dokonce svou babičku Maaku zbavil postavení královny matky kvůli té zřůdnosti, kterou nechala vyrobit pro Ašeru. Asa tu zřůdnou modlu rozsekal a spálil u potoka Kidron. Výsosti sice nebyly odstraněny, ale Asovo srdce bylo po celý jeho život oddáno Hospodinu. Vnesl do Hospodinova domu svaté dary svého otce i vlastní svaté dary, stříbro, zlato a různé předměty. 13 14 15

Mezi Asou a izraelským králem Baašou trvala neustálá válka. Izraelský král Baaša vytáhl proti Judovi. Vystavěl Rámu, takže od krále Asy nemohl nikdo odejít ani tam přijít. Asa proto vzal všechno stříbro i zlato, které zbylo v pokladnicích Hospodinova domu a v pokladnicích královského paláce, svěřil je svým služebníkům a poslal je k ramejskému králi Ben-hadadovi, synu Tabrimonovu, synu Chezionovu, sídlícímu v Damašku. Vzkázal mu: „Pojďme spolu uzavřít smlouvu tak jako naši otcové. Hle, posílám ti darem stříbro a zlato. Zruš svou smlouvu s izraelským králem Baašou, ať ode mne odtáhne.“ Ben-hadad králi Asovi vyhověl a vyslal do izraelských měst své vojevůdce. Dobil Ijon, Dan, Abel-bet-maaku, celý Kineret a celý kraj Neftalí. Jakmile se to Baaša doslechl, přestal stavět Rámu a stáhl se do Tircy. Potom král Asa dal provolat po celém Judsku, aby všichni bez výjimky odnášeli kamení a dřevo z Rámy, kterou chtěl Baaša vystavět. Král Asa z toho vystavěl Gebu Benjamínovu a Micpu. 16,17 18 19 20 21 22

Všechny ostatní Asovy skutky – jak byl udatný, co všechno vykonal a jaká města vystavěl – o tom se, jak známo, píše v Kronice judských králů. K stáru byl ale nemocný na nohy. Potom Asa ulehl ke svým otcům a byl pohřben mezi svými předky ve městě svého otce Davida. Místo něj začal kralovat jeho syn Jošafat. 23 24

Nádab, král izraelský

Druhého roku judského krále Asy začal kralovat nad Izraelem Nádab, syn Jeroboámův. Kraloval Izraeli 2 roky a páchal, co je v Hospodinových očích zlé. Držel se cesty svého otce a jeho hříchu, kterým svedl celý Izrael. 25 26

Baaša, syn Achiášův, z domu Isacharova proti němu zosnoval spiknutí a porazil ho u filistinského Gibetonu. Když Nádab s celým izraelským vojskem obléhal Gibeton, Baaša ho zabil a začal ve třetím roce judského krále Asy kralovat místo něj. Jakmile se stal králem, vyhubil celý dům 27 28 29

Jeroboámův. Neponechal z Jeroboáma živou duši, vyhladil je úplně všechny, jak to Hospodin řekl skrze svého služebníka Achiáše Šíloského.^a

30 To vše kvůli hříchům, které Jeroboám spáchal a ke kterým svedl celý Izrael, čímž popudil Hospodina, Boha Izraele.

31 Ostatní Nádabovy skutky – co všechno vykonal – o tom se, jak známo,
32 píše v Kronice izraelských králů. Mezi Asou a izraelským králem Baašou trvala neustálá válka.

Baaša, král izraelský

33 Třetího roku judského krále Asy začal v Tirce kralovat nad Izraelem
34 Baaša, syn Achiášův. Kraloval 24 let a páchal, co je v Hospodinových očích zlé. Držel se cesty Jeroboámovy a jeho hříchu, kterým svedl celý Izrael.

1 **16** Jehu, syn Chananiho, tehdy pro Baašu dostal slovo Hospodinovo:
2 „Pozvedl jsem tě z prachu a učinil vůdcem mého lidu, Izraele.
3 Ty jsi se ale držel cesty Jeroboámovy a svedl jsi můj lid Izrael, aby mne popouzeli svými hříchy. Proto smetu Baašu i jeho dům, takže dopadne jako dům Jeroboáma, syna Nebatova:

4 Kdo Baašovi zemře ve městě,
toho psi sežerou,
kdo mu zemře venku na cestě,
toho ptáci rozklovou!“

5 Ostatní Baašovy skutky – co všechno vykonal a jak byl udatný – o tom se,
6 jak známo, píše v Kronice izraelských králů. Když Baaša ulehk ke svým otcům, pohřbili jej v Tirce a místo něj začal kralovat jeho syn Ela.

7 Prorok Jehu, syn Chananiho, dostal slovo Hospodinovo proti Baašovi i proti jeho domu, že dopadne jako dům Jeroboámův, který sám vybil, a to kvůli všemu tomu zlu, které v Hospodinových očích napáchal, když ho popouzel výtvořů svých rukou.

Ela, král izraelský

8 Šestadvacátého roku judského krále Asy začal v Tirce kralovat nad
9 Izraelem Ela, syn Baašův, a kraloval 2 roky. Jeho dvořan Zimri, velitel poloviny vozů, proti němu zosnoval spiknutí. Ela se právě opíjel v Tirce,

v domě Arcy, správce tircského paláce. Vtom přišel Zimri, udeřil ho a zabil 10
 a začal v sedmadvacátém roce judského krále Asy kralovat místo něj. 11
 Jakmile jako král dosedl na jeho trůn, vyhubil celý Baašův dům. Nepone- 12
 chal mu jediného pacholka, příbuzného ani přítele. Tak Zimri vyhladil 13
 celý Baašův dům, jak to Hospodin Baašovi řekl skrze proroka Jehua,^a a to 14
 kvůli všem hříchům, které páchal Baaša i jeho syn Ela a ke kterým svedli 15
 celý Izrael, když svými marnostmi popouzeli Hospodina, Boha Izraele.
 Ostatní Elovy skutky – co všechno vykonal – o tom se, jak známo, 16
 píše v Kronice izraelských králů.

Zimri, král izraelský

Sedmadvacátého roku judského krále Asy začal v Tirce kralovat Zimri 17
 a kraloval 7 dní. Vojsko tehdy obléhalo filistinský Gibeton. Jakmile se 18
 v táboře doslechli: „Zimri zosnoval spiknutí a zabil krále,“ ještě téhož 19
 dne namíste prohlásili izraelským králem svého vojevůdce Omriho.
 Omri pak s celým izraelským vojskem vytáhl od Gibetonu a oblehli 20
 Tircu. Když Zimri viděl, že město je dobyto, vešel do opevnění králov-
 ského paláce a zapálil ho nad sebou. Tak zemřel za svůj hřích, že se držel 21
 cesty Jeroboámovy a dělal, co je v Hospodinových očích zlé, a za svůj 22
 další hřích, že svedl celý Izrael.

Ostatní Zimriho skutky – včetně spiknutí, které zosnoval – o tom 23
 se, jak známo, píše v Kronice izraelských králů.

Omri, král izraelský

Izraelský lid se tenkrát rozdělil na dva tábory. Polovina lidu stála za 24
 Tibnim, synem Ginatovým, a chtěli ho prohlásit za krále, zatímco druhá 25
 polovina stála za Omrim. Omriho stoupenci ale přemohli stoupence 26
 Tibniho, syna Ginatova, a tak Tibni zemřel a Omri se stal králem.

Omri začal nad Izraelem kralovat v jedenatřicátém roce judského 27
 krále Asy a kraloval 12 let. Prvních 6 let kraloval v Tirce, pak ale koupil 28
 od Šemera za dva talenty stříbra^b kopec Šomron. Na tom kopci postavil
 město a nazval je Šomron (čili Samaří) podle pána té hory Šemera.

Omri ale dělal, co je v Hospodinových očích zlé, a to ještě horší 29
 věci než všichni před ním. Ve všem se držel cesty Jeroboáma, syna Ne- 30
 batova, a jeho hříchů, kterými svedl celý Izrael, aby svými marnostmi
 popouzeli Hospodina, Boha Izraele.

27 Ostatní skutky Omriho – co všechno vykonal a jak byl udatný – o tom
28 všem se, jak známo, píše v Kronice izraelských králů. Omri pak ulehl ke
svým otcům a byl pohřben v Samaří. Místo něj kraloval jeho syn Achab.

Achab, král izraelský

29 Osmatřicátého roku judského krále Asy začal kralovat Achab, syn
30 Omriho. Kraloval v Samaří nad Izraelem 22 let a páchal v Hospodino-
31 vých očích horší zlo, než všichni před ním. Jako by mu nestačilo držet
se hříčů Jeroboáma, syna Nebatova, vzal si za ženu Jezábel, dceru sidon-
32 ského krále Et-baala. Odešel sloužit Baalovi a klanět se mu. V Samaří
33 postavil Baalův chrám a v něm Baalův oltář. Také vztyčil posvátný kůl
pro Ašeru. Takto Achab svými skutky popouzel Hospodina, Boha Izra-
ele, více než všichni izraelští králové před ním.

34 Chiel Betelský v jeho době vystavěl Jericho. Založil ho za cenu svého
prvorozeného Abirama a za cenu svého nejmladšího Seguba tam osadil
bránu – přesně jak řekl Hospodin skrze Jozua, syna Nunova.^c

ELIÁŠ

Boží muž

1 **17** Eliáš Tišbejský, přistěhovalec z Gileádu, řekl Achabovi: „Jako že
2 je živ Hospodin, Bůh Izraele, před jehož tváří stojím, v těchto
3 letech nebude rosa ani déšť – jediné na mé slovo.“ Pak dostal slovo
4 Hospodinovo: „Odejdi odsud, obrať se na východ a skryj se u potoka
5 Kerít na protější straně Jordánu. Z toho potoka budeš pít a havranům
6 jsem přikázal, aby ti dávali jíst.“ Odešel tedy a zachoval se podle Hos-
podinova slova: šel a usadil se u potoka Kerít na protější straně Jordánu.
7 Havrani mu ráno i večer nosili chléb a maso a z potoka pil.

7,8 Po nějaké době však potok vyschl, protože v zemi nepršelo. Tehdy
9 dostal slovo Hospodinovo: „Vstaň, jdi do Sarepty Sidonské a zůstaň
10 tam. Hle, přikázal jsem jedné tamější vdově, ať se o tebe postará.“ Vstal
tedy a vydal se do Sarepty. Když přišel k městské bráně, jakási vdova
tam právě sbírala dříví. „Přinesla bys mi trochu vody ve džbánu?“
11 zavolal na ni. „Chtěl bych se napít.“ A když otočila, že pro ni půjde,
12 zavolal za ní: „Přines mi prosím také kousek chleba.“ Tehdy mu odpo-

věděla: „Jako že je živ Hospodin, tvůj Bůh, nemám ani kousek. Mouky je ve džbánů jen tak na dlaň a v láhvi jen troška oleje. Nasbírám teď trochu dříví a půjdu to připravit sobě a synovi. Sníme to a umřeme.“
 „Neboj se,“ řekl jí Eliáš. „Jdi, udělej, cos řekla, ale nejdřív mi z toho připrav chlebovou placičku a dones mi ji. Potom připravíš jídlo sobě a synovi. Neboť tak praví Hospodin, Bůh Izraele: ‚Mouka z toho džbánů nedojde a oleje z láhve neubude až do dne, kdy Hospodin sešle na zem déšť.‘“ Šla tedy a udělala, jak Eliáš řekl. Ona i její dům pak měli dlouho co jíst. Mouka ve džbánů nedocházela a olej v láhvi neubýval, přesně jak řekl Hospodin skrze proroka Eliáše.

Po nějaké době syn té ženy, paní domu, onemocněl. Byl tak těžce nemocný, že nakonec přestal dýchat. „Co proti mně máš, Boží muži?“ vyčetla Eliášovi. „To jsi mi přišel připomenout můj hřích a zabít mi syna?“ – „Podej mi svého syna,“ řekl jí. Vzal jí ho z náruče, vynesl ho do horní místnosti, kde bydlel, a položil ho na své lůžko. Pak volal k Hospodinu: „Hospodine, Bože můj, to budeš i s tou vdovou, u které bydlím, nakládat tak zle? To jí chceš zabít syna?“ Potom se třikrát za sebou položil na chlapce a volal k Hospodinu: „Prosím, Hospodine, Bože můj, ať se do toho dítěte vrátí duše!“ A Hospodin Eliáše vyslyšel. Do chlapce se vrátila duše, takže ožil. Eliáš ho pak vzal, snesl jej z horní místnosti dovnitř a předal ho matce. „Podívej se, tvůj syn žije,“ řekl jí. „Teď vím, že jsi Boží muž,“ odpověděla žena Eliášovi. „Opravdu máš v ústech slovo Hospodinovo!“

Baal, nebo Hospodin?

18 Po dlouhé době, ve třetím roce sucha, dostal Eliáš slovo Hospodinovo: „Jdi, ukaž se Achabovi. Hodlám na zemi seslat déšť.“ Eliáš se tedy šel ukázat Achabovi.

V Samaří panoval velký hlad. Achab si tehdy zavolal Obadiáše, správce paláce. (Obadiáš hluboce ctil Hospodina. Když Jezábel vraždila Hospodinovy proroky, Obadiáš jich sto vzal, ukryl je po padesáti ve dvou jeskyních a obstarával jim jídlo a vodu.) Achab Obadiášovi řekl: „Pojďme ke všem vodním pramenům a ke všem potokům v zemi – snad se někde ještě najde čerstvá tráva, abychom zachovali naživu koně i mezky a nepřišli o dobytek.“ Rozdělili si tedy zemi, že ji projdou. Achab vyrazil jedním směrem a Obadiáš druhým.

7 Obadiáš šel svou cestou, a hle – naproti mu jde Eliáš! Jakmile ho
 8 Obadiáš poznal, padl před ním na tvář: „Jsi to ty, můj pane, Eliáš!“
 9 zvolal. „Ano. Jdi oznámit svému pánovi: „Eliáš je tu,“ odpověděl mu.
 10 „Co jsem komu udělal?“ zvolal Obadiáš. „Proč vydáváš svého služební-
 11,12 ka do rukou Achabovi? Vždyť mě zabije! Jako že je živ Hospodin, tvůj
 13 Bůh, není národ ani království, kde tě můj pán nedal hledat. A když
 14 řekli, „Není tu,“ muselo se v tom království nebo národě přísahat, že tě
 15 nenašli. A ty teď říkáš: „Jdi oznámit svému pánovi – Eliáš je tu!“ Jakmile
 16 od tebe odejdu, Hospodinův duch tě odnese kdoví kam. Já s tou zprá-
 17 vou přijdu k Achabovi, a když tě nenajde, zabije mě. Přitom tvůj slu-
 18 žebník od mládí hluboce ctí Hospodina. Neví snad můj pán, co jsem
 19 udělal, když Jezábel vraždila Hospodinovy proroky? Ukryl jsem sto
 20,21 Hospodinových proroků po padesáti ve dvou jeskyních a obstarával
 jim chléb a vodu. A ty teď říkáš, „Jdi oznámit svému pánovi: Eliáš je
 tu.“ Vždyť mě zabije!“ Eliáš mu odpověděl: „Jako že je živ Hospodin
 zástupů, před jehož tváří stojím, dnes se mu ukážu.“ Obadiáš se tedy
 vydal za Achabem, aby mu to oznámil.

17 Achab ihned vyrazil vstříc Eliášovi. Jakmile ho uviděl, zavolal na něj:
 18 „To jsi ty, ten škůdce Izraele?“ Eliáš mu odpověděl: „Já Izraeli neškodím.
 19 To jenom ty a dům tvého otce, protože opouštíte Hospodinovy příkazy
 a ty následuješ baaly. Svolej ke mně na horu Karmel všechen izraelský
 lid a také těch čtyři sta padesát Baalových proroků a čtyři sta proroků
 Ašery, kteří jedí z Jezábelina stolu.“

20,21 Achab obeslal všechny Izraelce a shromáždil je na horu Karmel. Eliáš
 předstoupil před lid. „Jak dlouho se budete kymáčet na obě strany?“ řekl
 jim. „Je-li Hospodin Bohem, následujte ho! Je-li jím Baal, následujte
 22 jeho!“ Lid mu neodpověděl ani slovo. „Já sám jsem zbyl jako jediný
 23 prorok Hospodinův,“ řekl Eliáš lidu, „ale Baalových proroků je čtyři sta
 24 padesát. Dejte nám dva býky. Ať si z nich jednoho vyberou, rozpor-
 cují ho a položí na dříví, ale ať je nezapalují. Já připravím toho druhé-
 ho býka a také ho položím na dříví a nezapálím. Budete vzývat jméno
 vašich bohů a já budu vzývat jméno Hospodinovo. Ten bůh, který od-
 poví ohněm, je Bůh.“ Všechny lid odpověděl: „Tak je to správně.“

25 „Vyberte si jednoho býka,“ řekl pak Eliáš Baalovým prorokům, „a při-
 pravte ho jako první, protože vás je víc. Vzápětí jméno vašich bohů,
 26 ale oheň nezapaluje.“ Vzali tedy býka, jak jim navrhl, připravili ho

a vzývali jméno Baalovo od rána až do poledne: „Slyš, ó Baali!“ Ani hlásku, žádná odpověď. Poskakovali kolem oltáře, který udělali, až bylo poledne. „Křičte hlasitěji, vždyť je to bůh!“ posmíval se jim Eliáš. „Třeba se zapovídá nebo si šel ulevit. Možná není doma anebo spí – tak ať se probudí!“ Křičeli, co mohli, a podle svého zvyku se bodali noži a oštěpy, až z nich crčela krev. Minulo poledne a oni stále pokračovali ve svém křepčení až do doby večerní moučné oběti. Ani hlásku, žádná odpověď, žádný ohlas. 27 28 29

Tehdy Eliáš vyzval lid: „Pojďte ke mně.“ Když k němu všichni přistoupili, Eliáš opravil zbořený Hospodinův oltář. Vzal dvanáct kamenů podle počtu kmenů, které vzešly z Jákoba, jenž dostal slovo Hospodinovo: „Budeš se jmenovat Izrael.“ Eliáš z těch kamenů postavil v Hospodinově jménu oltář a kolem něj udělal strouhu zvící dvou měr zrní. Pak narovnal dřevo, rozporcoval býka, položil na dřevo a řekl: „Naplňte čtyři džbery vodou a polijte oběť i dřevo.“ Pak řekl: „Znovu.“ Udělali to znovu. „A potřetí,“ řekl. Udělali to potřetí, až se voda roztekla kolem oltáře a zaplnila i strouhu. 30 31 32 33 34 35

Potom, v čas večerní oběti, přistoupil prorok Eliáš a pravil: „Hospodine, Bože Abrahamův, Izákův a Izraelův, dnes se pozná, že ty jsi Bůh Izraele a já jsem tvůj služebník a že jsem toto vše udělal na tvůj příkaz. Odpověz mi, Hospodine, odpověz mi. Ať tento lid pozná, že ty, Hospodine, jsi Bůh, a že jejich srdce obrátíš zpět.“ Vtom spadl Hospodinův oheň a pohltil oběť i dřevo, ba i ty kameny a hlínu, dokonce i vodu ve strouze vypil. 36 37 38

Jakmile to lid spatřil, všichni padli na tvář a volali: „Hospodin je Bůh! Hospodin je Bůh!“ Eliáš jim řekl: „Zajměte Baalovy proroky! Žádný ať neunikne.“ A když je zajali, Eliáš je odvedl k potoku Kíšon a tam je pobil. 39 40

Potom řekl Achabovi: „Jdi, najez se a napij. Už je slyšet hukot deště.“ Achab se tedy odešel najíst a napít. Eliáš vystoupil na vrchol Karmelu a schoulil se na zemi, hlavu mezi koleny. Svému mládenci řekl: „Jdi, pohlédni k moři.“ Vyšel se tedy rozhlédnout. „Nic tam není,“ řekl. „Udělej to sedmkrát,“ odpověděl Eliáš. Teprve posedmé mládenec zvolal: „Vidím, jak od moře stoupá obláček, ne větší než dlaň.“ Tehdy mu Eliáš řekl: „Jdi vyřídít Achabovi: Zapráhni a jed, než tě zastaví líják!“ Mezitím 41 42 43 44 45

46 nebe pozvolna zčernalo mračny, zvedl se vítr a spustil se liják. Achab zapřáhl a vyrazil do Jizreelu. S Eliášem ale byla ruka Hospodinova, takže si podkasal oděv a doběhl do Jizreelu dříve než on.

Tichý, jemný hlas

1 **19** Achab pověděl Jezábel o všem, co Eliáš udělal, a jak pobil všechny
2 proroky mečem. Jezábel pak za Eliášem poslala vzkaz: „Ať mě
bohové potrestají a ještě mi přidají, jestli s tebou zítra touto dobou
neskoncuji tak jako ty s nimi!“

3 Eliáš dostal strach a utíkal o život. Dorazil do Beer-šeby v Judsku,
4 kde nechal svého mládence, a sám pokračoval celý den cesty do pouště.
Když už nemohl dál, sedl si pod jeden jalovec a přál si umřít: „Už dost,
Hospodine! Vezmi si můj život. Nejsem o nic lepší než moji otcové.“
5 Pak si pod tím jalovcem lehl a usnul.

6 Vtom se ho dotkl anděl a řekl mu: „Vstaň a jez!“ Rozhlédl se tedy,
a hle – u hlavy má podpopelné placky a džbán vody. Najedl se, napil
7 a znovu ulehl. Hospodinův anděl se ale vrátil a dotkl se ho podruhé.
8 „Vstaň a jez!“ řekl mu. „Máš před sebou dlouhou cestu.“ Vstal tedy,
najedl se a napil a v síle toho pokrmu pak šel čtyřicet dní a čtyřicet
9 nocí až k Boží hoře Choréb. Tam vešel do jeskyně a přenocoval.

10 Vtom dostal slovo Hospodinovo: „Co tu chceš, Eliáši?“ Odpověděl:
„Velmi jsem horlil pro Hospodina, Boha zástupů, ale synové Izraele
opustili tvou smlouvu, zbožili tvé oltáře a tvé proroky popravili. Zů-
11 stal jsem jen já, ale i mně teď chtějí připravit o život.“ On mu řekl:
„Vystup na horu a postav se před Hospodina, neboť tudy projde Hos-
podin.“ Vtom se strhl mohutný a prudký víchr, který rval hory a tříštil
12 skály před Hospodinem. V tom víchru ale nebyl Hospodin. Po víchru
přišlo zemětřesení, ale ani v něm nebyl Hospodin. Po zemětřesení při-
šel oheň, ale ani v něm nebyl Hospodin. A po ohni – tichý, jemný hlas.
13 Jakmile ho Eliáš uslyšel, zahalil si tvář pláštěm, vyšel a postavil se
u vchodu do jeskyně.

14 Vtom k němu ten hlas promluvil: „Co tu chceš, Eliáši?“ Odpověděl:
„Velmi jsem horlil pro Hospodina, Boha zástupů, ale synové Izraele
opustili tvou smlouvu, zbožili tvé oltáře a tvé proroky popravili. Zů-
15 stal jsem jen já, ale i mně teď chtějí připravit o život.“ Hospodin mu řekl:
„Vrať se, odkud jsi přišel, a pokračuj dál k Damašské poušti. Až tam

dojdeš, pomažeš Chazaela za krále nad Aramem. Pak pomažeš Jehua, syna Nimšiho, za krále nad Izraelem a Elišu, syna Šafatova z Abelmecholy, pomažeš za proroka místo sebe. Kdo unikne před mečem Chazaela, toho zabije Jehu, a kdo unikne před mečem Jehua, toho zabije Eliša. Ponechám si však v Izraeli sedm tisíc mužů – všechny, kdo neklekali před Baalem a nelíbali ho.“

Eliáš tedy odešel a nalezl Elišu, syna Šafatova, jak oře s dvanácti páry dobytka. Jedenáct párů bylo před ním a on byl u dvanáctého. Když ho Eliáš mýjel, přehodil přes něj svůj plášť. Eliša tam nechal dobytek a běžel za Eliášem. „Jenom políbím otce a matku,“ volal za ním, „a pak půjdu za tebou!“ Eliáš mu řekl: „Vrať se a považ, co jsem ti udělal.“ Eliša se obrátil, vzal volské spřežení, porazil je, uvařil jejich maso na dříví z pluhu a dal je jíst svým lidem. Potom vstal a následoval Eliáše jako jeho služebník.

Válka s Aramejci

20 Aramejský král Ben-hadad shromáždil celé své vojsko a vytáhl společně s dvaatřiceti králi s koni a vozy, oblehl Samaří a dobýval je. Vyslal do města k izraelskému králi Achabovi posly se vzkazem: „Takto praví Ben-hadad: Tvé stříbro i zlato patří mně. Také tvé ženy a nejlepší děti patří mně.“ Izraelský král mu odpověděl: „Jak pravíš, můj pane a králi. Patřím ti já i vše, co mám.“ Potom přišli poslové znovu se slovy: „Takto praví Ben-hadad: Vzkázal jsem ti: ‚Dáš mi své stříbro a zlato i své ženy a děti.‘ Zítřka touto dobou k tobě navíc pošlu své služebníky, aby prohledali tvůj dům i domy tvých služebníků a zabavili a odnesli, cokoli se jim zalíbí.“

Tehdy izraelský král svolal všechny starší země a řekl jim, „Sami vidíte, že ten člověk chce jen škodit. Když si ke mně poslal pro mé ženy a děti i pro mé stříbro a zlato, neodmítl jsem mu to.“ Starší i všichni ostatní mu tehdy radili: „Neposlechni ho, nepodvoluj se!“ A tak Ben-hadadovým poslům odpověděl: „Povězte mému pánu a králi: Splním všechno, co jsi svému služebníku vzkázal prve. Toto ale splnit nemohu.“ S touto odpovědí pak poslové odešli. Ben-hadad mu nato vzkázal: „Ať mě bohové potrestají a ještě mi přidají, jestli v Samaří bude dost prachu, aby každý z mých mužů nabral aspoň trochu!“ Izraelský král mu

12 nechal vyřídít: „Ať se ten, kdo zbroj obléká, nechlubí jako ten, kdo už
 ji svléká!“ Ben-hadad právě ve stanech popíjel se svými králi. Jakmile
 uslyšel ten vzkaz, rozkázal svým mužům: „Nástup!“ a tak nastoupili
 proti městu.

13 Mezitím přišel k izraelskému králi Achabovi jeden prorok se slovy:
 „Tak praví Hospodin: Vidíš to ohromné množství vojska? Hle, dnes ti
 14 je vydám do rukou, abys poznal, že já jsem Hospodin.“ – „Jak se to
 stane?“ zeptal se Achab. „Tak praví Hospodin: Skrze mladíky sloužící
 u krajských hejtmanů,“ odpověděl prorok. „Kdo zahájí útok?“ zeptal
 15 se ještě. „Ty,“ zněla odpověď. Nechal tedy nastoupit mladíky od kraj-
 ských hejtmanů a bylo jich 232. Po nich nechal nastoupit celé izraelské
 vojsko a bylo jich 7 000.

16 Vytáhli v poledne. Ben-hadad se právě opíjel ve stanech se svými
 17 dvaatřiceti královskými spojenci. Nejprve vyrazili mladíci od krajských
 hejtmanů. Ben-hadad vyslal průzkumníky, protože dostal hlášení, že
 18 ze Samaří vyrazili nějací muži. „Zajměte je živé, ať už jdou vyjednávat,
 19 anebo bojovat!“ Za mladíky od krajských hejtmanů však z města vy-
 20 táhlo celé izraelské vojsko. Každý z nich zabil jednoho muže, a tak se
 Aramejci obrátili na útěk a Izrael za nimi. Aramejský král Ben-hadad
 21 uprchl na koni spolu s jízdou. Izraelský král vyrazil vpřed, zaútočil na
 koně i vozy a způsobil Aramejcům hroznou porážku.

22 K izraelskému králi tehdy přistoupil ten prorok a řekl mu: „Jdi, opatři
 si posily a dobře rozvaž, co máš dělat. Aramejský král totiž proti tobě
 23 za rok na jaře vytáhne znovu.“ Aramejští hodnostáři mezitím řekli
 svému králi: „Jejich bůh je bohem hor, proto nás přemohli. Kdybychom
 24 se s nimi utkali na rovině, porazíme je! Proved' to takhle: Králů se zbav
 25 a místo nich jmenuj hejtmany. Postav si vojsko jako to, které jsi ztratil,
 s takovou jízdou a vozy, a utkejme se s nimi na rovině. Uvidíš, že je
 porazíme.“ Ben-hadad je poslechl je a zařídil se tak.

26 Po roce pak nechal nastoupit Aramejce a vytáhl k Afeku, aby bojoval
 27 proti Izraeli. Také synové Izraele nastoupili, nabrali si zásoby a vyrazili
 jim vstříc. Izraelci proti nim tábořili jako dva houfy koziček; Aramejci
 28 zaplavili celý kraj. Vtom přišel k izraelskému králi Boží muž a řekl: „Tak
 praví Hospodin: Protože Aramejci tvrdili, že Hospodin je Bohem hor,
 a nikoli Bohem nížin, vydám ti celé to ohromné vojsko do rukou, abyste
 29 poznali, že já jsem Hospodin.“ Celý týden tábořili proti sobě a sedmého
 dne se strhla bitva. Izraelci za jediný den pobili na 100 000 aramejských

pěšáků. Ti, kdo zbyli, utekli do města Afek, ale tam se na těch zbývajících 27 000 mužů zřítily hradby. 30

Ben-hadad však uprchl a schoval se v nejzazším pokojíku. Jeho služebníci mu řekli: „Slyšeli jsme, že králové izraelského domu bývají milosrdní. Nuže, opášíme se pytlouinou, hlavy si ovážeme provazem a vzdáme se izraelskému králi. Snad tě ponechá naživu.“ A tak, opásáni pytlouinou a s hlavami ovázanými provazem přišli k izraelskému králi. „Tvůj služebník Ben-hadad prosí: Daruj mi život!“ řekli mu. Achab se podivil: „On ještě žije? Vždyť je to můj spojenec!“ Ti muži to pochopili jako dobré znamení a rychle ho vzali za slovo: „Ano, Ben-hadad je tvůj spojenec!“ Na to král řekl: „Jděte pro něj.“ Ben-hadad k němu tedy vyšel a on ho pozval k sobě do vozu. Ben-hadad mu tehdy řekl: „Vrátím ti města, která můj otec vzal tvému otci. A v Damašku si můžeš zřídit trhy, jako si je zřídil můj otec v Samaří.“ Achab na to řekl: „Za těchto podmínek tě propustím.“ A tak s ním uzavřel smlouvu a propustil ho. 31 32 33 34

Jeden z prorockých učedníků na Hospodinův rozkaz řekl svému příteli: „Zbij mě!“ On však odmítl, a tak mu řekl: „Protože jsi neposlechl Hospodina, cestou ode mě tě zabije lev.“ A když šel od něj, potkal ho lev a zabil ho. Vyhledal tedy jiného muže a řekl mu: „Zbij mě!“ Ten ho tedy zbil a poranil. 35 36 37

Prorok si pak zakryl oči páskou, aby ho nepoznali, a odešel k cestě čekat na krále. Když ho král míjel, zavolal na něj: „Tvůj služebník šel do bitvy. Někdo tam ke mně přivedl zajatce a řekl mi: ‚Hlídej ho. Jestli se ztratí, zaplatíš za něj svým životem anebo dáš talent^b stříbra.‘ Tvůj služebník se pak zabýval tím a oním, a ten muž se ztratil.“ Izraelský král mu odpověděl: „Nuže, sám jsi nad sebou vyřkl rozsudek!“ 38 39 40

Vtom si ten muž strhl pásku z očí a izraelský král poznal, že patří k prorokům. Poté mu řekl: „Tak praví Hospodin: Protože jsi nechal odejít mého odsouzence, zaplatíš za něj svým životem a svůj lid dáš za jeho.“ Izraelský král pak jel domů a dorazil do Samaří mrzutý a nevrlý. 41 42 43

Nábotova vinice

21 Později došlo k následující události: Palác samařského krále Achaba v Jizreelu sousedil s vinicí jistého Náboty Jizreelského. Achab Nábotu přemlouval: „Dej mi tu svou vinici. Udělám si z ní zelinářskou zahradu – vždyť sousedí s mým palácem! Dám ti místo ní jinou 1 2

3 vinici, lepší, anebo jestli chceš, zaplatím ti její cenu ve stříbře.“ Nábót
však Achabovi odpověděl: „Hospodin mě chraň, abych ti dával své ot-
4 covské dědictví.“ Achab se vrátil domů mrzutý a nevrlý, protože mu
Nábót Jizreelský řekl: „Své otcovské dědictví ti nedám!“ Lehl si do
postele, otočil se ke zdi a nechtěl ani jíst.

5 Přišla za ním jeho žena Jezábel a ptala se ho: „Co že jsi tak mrzutý?
6 Ani jsi nic nesnědl.“ Vyprávěl jí tedy: „Ale, mluvil jsem s Nábótem Jiz-
reelským. Říkám mu: ‚Prodej mi svou vinici za stříbro, anebo jestli chceš,
7 dám ti za ni jinou vinici.‘ Jenže on na to: ‚Tu vinici ti nedám!‘“ Jeho žena
Jezábel mu tehdy řekla: „No tak, jsi přece král Izraele. Vstaň, něco sněz
a rozvesel se. Já ti tu vinici Nábota Jizreelského obstarám.“

8 Potom napsala dopisy Achabovým jménem, zapečetila jeho pečeti
a rozeslala je starším a urozeným mužům ve městě, kde Nábót bydlel.
9 V těch dopisech psala: „Vyhlaste půst a posad'te Nábota do čela lidu.
10 Naproti němu posad'te nějaké dva ničemy, ať dosvědčí, že zlořečil Bohu
11 i králi. Pak ho vyved'te a ukamenujte k smrti.“ Starší a urození muži
z města, kde Nábót bydlel, tedy udělali, co jim Jezábel nařídila v dopi-
12 sech, které jim poslala. Vyhlásili půst a posadili Nábota do čela lidu.
13 Pak přišli dva ničemové, posadili se naproti němu a veřejně Nábota
obvinili: „Nábót zlořečil Bohu i králi!“ Vyvedli ho tedy za město a uka-
14 menovali k smrti. Potom poslali Jezábel zprávu: „Nábót byl ukamenová-
n a je mrtev.“

15 Jakmile Jezábel slyšela, že Nábót byl ukamenován a je mrtev, řekla
Achabovi: „Vstávej. Tu vinici Nábota Jizreelského, kterou ti odmítal
16 prodat, už můžeš zabrat. Nábót není naživu, zemřel.“ Když Achab
uslyšel, že Nábót zemřel, vstal a šel tu vinici Nábota Jizreelského
zabrat.

17,18 Eliáš Tišbejský tehdy dostal slovo Hospodinovo: „Vstaň, jdi do Sa-
maří vstříc izraelskému králi Achabovi. Hle, je na vinici, kterou přišel
19 zabrat. Řekni mu: ‚Toto praví Hospodin: Vraždil jsi a teď ještě zabíráš?‘
A dodej: ‚Toto praví Hospodin: Tam, kde psi chlemtali krev Nábotovu,
budou chlemtat i tvou.‘“

20 „Tak jsi mě našel, můj nepříteli?“ oslovil Achab Eliáše. „Ano,“ odpo-
věděl, „protože ses zaprodal, abys páchal, co je v Hospodinových očích
21 zlé. Vzkazuje ti: Hle, uvedu na tebe zlé věci. Vymetu za tebou tak, že

Achabovy potomky dočista vyhladím z Izraele – jak pána, tak kmána, až do posledního pacholka! Naložím s tvým domem jako s domem Jerobáma, syna Nebatova, a jako s domem Baašy, syna Achiášova, protože jsi mne popouzel a svedl jsi Izrael k hříchu. Ohledně Jezábel pak Hospodin praví: „Jezábel budou žrát psi z celého jizreelského okolí.“

Kdo Achabovi zemře ve městě,
toho psi sežerou,
kdo mu zemře venku na cestě,
toho ptáci rozklovou!“^a

(Vskutku nebyl nikdo jako Achab, kdo by se tak zaprodal, aby páchal, co je v Hospodinových očích zlé, jak ho k tomu ponoukala jeho žena Jezábel. Páchal hrozně ohavnosti. Následoval hnusné modly přesně tak, jako to dělali Emorejci, které Hospodin vyhnal před syny Izraele.)

Jakmile Achab uslyšel ta slova, roztrhl své roucho, vzal na sebe pytlouvinu, postil se, uléhal na pytlouvině a choval se pokorně. Eliáš Tišbejský dostal slovo Hospodinovo: „Viděl jsi, jak se přede mnou Achab pokořil? Protože se přede mnou tak pokořil, nepřivedu to zlo na jeho dům už za jeho dnů, ale až za dnů jeho syna.“

Ovce bez pastýře

22 Po tři roky se mezi Aramem a Izraelem neválčilo. Třetího roku přijel izraelského krále navštívit judský král Jošafat. Izraelský král řekl svým dvořanům: „Víte přece, že Rámot-gileád patří nám. Proč nic neděláme, abychom jej dobyli z rukou aramejského krále?“ A zeptal se Jošafata: „Půjdeš se mnou do války o Rámot-gileád?“ Jošafat mu odpověděl: „Udělám to, co ty; můj lid je jako tvůj, mí koně jako tví!“

Jošafat ale izraelského krále požádal: „Dotaz se dnes prosím na slovo Hospodinovo.“ Izraelský král tedy shromáždil na čtyři sta proroků a ptal se jich: „Mám jít do války o Rámot-gileád, nebo ne?“ – „Jdi,“ odpovídali, „a Panovník je vydá králi do rukou!“ Jošafat namítl: „To už tu není žádný prorok Hospodinův, abychom se zeptali jeho?“ – „Vlastně tu jeden takový je,“ řekl izraelský král. „Skrze něj se lze ptát Hospodina, ale já ho nesnáším, protože mi neprorokuje nic dobrého, jen samé neštěstí. Je to Michaiáš, syn Jimlův.“ – „To by král neměl říkat,“ odpověděl Jošafat.

9 Izraelský král tedy zavolał jednoho komorníka a rozkázal: „Rychle – Michaiáše, syna Jimlova!“

10 Král Izraele a Jošafat, král Judy, seděli ve slavnostním rouchu na svých trůnech na humně u vchodu do samařské brány a všichni ti proroci prorokovali před nimi. Cidkiáš, syn Kenaanův, si zhotovil železné rohy a prohlásil: „Toto praví Hospodin: Takhle utrkáš Aramejce k smrti!“
11 Všichni ti proroci prorokovali podobně: „Jdi na Rámot-gileád! Čeká tě úspěch! Hospodin jej králi vydá do rukou!“
12

13 Posel, který šel pro Michaiáše, mu říkal: „Podívej se, všichni proroci jako jeden muž předpovídají králi dobré věci. Raději mluv jako oni. Řekni mu něco dobrého.“ – „Jako že je živ Hospodin,“ odpověděl Michaiáš, „budu mluvit jen to, co mi řekne Hospodin.“ Když pak přišel ke králi, ten se ho zeptal: „Michaiáši, máme jít do války o Rámot-gileád, nebo ne?“ – „Jdi,“ odpověděl. „Čeká tě úspěch. Hospodin je králi vydá do rukou.“ Král ho přerušil: „Kolikrát tě mám zapřisáhat, abys mi ve jménu Hospodinově neříkal nic než pravdu!“ Michaiáš mu tedy řekl:

„Viděl jsem všechen Izrael
jak ovce po horách rozptýlen,
jak ovce bez svého pastýře.
Hospodin řekl mi: Pány nemají,
ať vrátí se domů každý v pokoji!“

18 „Vždyť jsem ti to říkal,“ obrátil se izraelský král k Jošafatovi. „Neprokuje mi nic dobrého, jen samé neštěstí.“

19 Michaiáš ale pokračoval: „Nuže, slyš slovo Hospodinovo. Viděl jsem Hospodina sedícího na svém trůnu a všechno nebeské vojsko stojící po jeho pravici a levici. A Hospodin pravil: ‚Kdo oklame Achaba, aby vytáhl a padl u Rámot-gileádu?‘ Ten říkal to a jiný zase ono. Vtom vyšel duch, stanul před Hospodinem a řekl: ‚Já ho oklamu.‘ Hospodin se zeptal: ‚Jak?‘ Odpověděl: ‚Vyjdu a budu klamavým duchem v ústech všech jeho proroků.‘ Nato on pravil: ‚Ano, podaří se ti to; oklameš ho. Jdi a proved' to.‘ Nuže, pohled' – do úst všech těchto tvých proroků vložil Hospodin klamavého ducha. Hospodin ti však předpovídá neštěstí.“
20
21
22
23

24 Vtom vykročil Cidkiáš, syn Kenaanův, a udeřil Michaiáše do tváře se slovy: „Kudy asi přešel Hospodinův duch ode mě, aby mluvil k tobě?“
25 Michaiáš mu odpověděl: „To uvidíš v den, kdy se ukryješ v nejzazším

pokojíku!“ Nato izraelský král rozkázal: „Seberte Michaiáše a odvedte ho k veliteli města Amonovi a královskému synu Joašovi. Řeknete: ‚Takto praví král: Tohoto muže vsadte do žaláře a odměřujte mu chleba a vodu, dokud se v pořádku nevrátím.‘“ Michaiáš ale řekl: „Jestli se vrátíš v pořádku, nemluvil skrze mne Hospodin.“ A dodal: „Slyšte to, všichni lidé!“

Izraelský král pak s judským králem Jošafatem táhli na Rámot-gileád. Izraelský král Jošafatovi řekl: „Já půjdu do bitvy v přestrojení, ty ale zůstaň v královském rouchu.“ A tak se král Izraele před bitvou přestrojil. Aramejský král rozkázal svým dvaatřiceti vozatajům: „Nebojujte s malým ani velkým, jedine s králem izraelským!“ Když potom vozatajové uviděli Jošafata, řekli si: „To je určitě izraelský král.“ Obrátili se tedy, aby ho napadli. Když ale Jošafat vykřikl, vozatajové poznali, že to není izraelský král, a nechali ho být. Potom kdosi náhodně vystřelil z luku a zasáhl izraelského krále mezi pláty a pancíř. Ten rozkázal svému vozatajovi: „Zpátky! Odvez mě z boje! Jsem raněn!“ Bitva ale zuřila celý den, a tak král musel zůstat před Aramejci podepřen na svém voze. Krev crčící z jeho rány plnila vůz, dokud večer nezemřel. Při západu slunce se nad bojištěm neslo volání: „Všichni domů, každý do své vlasti!“

Král byl mrtev. Přivezli ho do Samaří, kde ho pohřbili. Když myli jeho vůz v samařském rybníku, kde se koupou nevěstky, jeho krev chlemtali psi, přesně tak, jak řekl Hospodin.^a

Ostatní Achabovy skutky – co všechno vykonal, jaký postavil dům ze slonoviny, jaká všechna města vystavěl – o tom se, jak známo, píše v Kronice izraelských králů. Tak Achab ulehl ke svým otcům a místo něj začal kralovat Achaziáš.

Jošafat, král judský

Jošafat, syn Asův, začal kralovat nad Judou ve čtvrtém roce izraelského krále Achaba. Jošafat se ujal království v pětatřiceti letech a kraloval v Jeruzalémě 25 let. Jeho matka se jmenovala Azuba, dcera Šilchiho. Plně se držel cesty svého otce Asy a nepřestával dělat, co je v Hospodinových očích správné. Pouze výsosti nebyly odstraněny, a tak lid nadále obětoval a páčil kadidlo na výsostech. Jošafat uzavřel mír s izraelským králem.

46 Ostatní Jošafatovy skutky – jak byl udatný a jak bojoval – o tom se,
47 jak známo, píše v Kronice judských králů. Vymýtil ze země zbytky
48 modlářské prostituce, které přetrvaly vládu jeho otce Asy. V Edomu
49 tehdy neměli krále, vládl tam místodržitel. Jošafat vybudoval zámoř-
50 ské loďstvo, aby se vydalo do Ofiru pro zlato. Z cesty však sešlo, pro-
tože lodě ztroskotaly v Ecjon-geberu. Achaziáš, syn Achabův, nabídl
Jošafatovi: „Ať spolu s tvými služebníky jedou na lodích i mí služebníci.“
51 Jošafat ale nechtěl. Potom Jošafat ulehl ke svým otcům a byl pochov-
ván ke svým předkům ve městě svého otce Davida. Místo něj pak začal
kralovat jeho syn Jehoram.

Achaziáš, král izraelský

52 V sedmnáctém roce judského krále Jošafata začal nad Izraelem kra-
lovat Achaziáš, syn Achabův. Kraloval nad Izraelem v Samaří 2 roky.
53 Páchal, co je v Hospodinových očích zlé, a držel se cesty svého otce a své
matky i cesty Jeroboáma, syna Nebatova, který svedl Izrael k hříchu.
54 Sloužil Baalovi, klaněl se mu a popouzel Hospodina, Boha Izraele,
přesně jako jeho otec.